

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De proprietatibus rerum

Bartholomaeus <Anglicus>

[Lyon], 21. Nov. 1482

Incipit liber quindecimus de provincijs

[urn:nbn:de:bsz:31-326878](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-326878)

quibusdam tamen colūnis siue alijs appodi-
ationibus ne corruāt sunt fulsite. sepe tamen
vel nimia mole terre colūne ille desup aggra-
uate siue pprie materie moline' resolute siue
fundi in feroris humore relaxate corruūt et sic
osa in illis speluncis existētia obruūt et con-
fundunt. vnde in speluncis manere periculo-
sum est et difficile tum qz frigide sunt et humi-
de obscure instabiles et incerte. tum qz hispidi
et dure in superficie graues et infimo concaue
et pfunde. Sunt etiaz loca cōgrua occultatōi
ferarū habitatiōni foridū et imūditarū depo-
sitioni serpentium et aliorū reptiliū mansioni

Quonia ē terra concauata a cauati-
do dicta. eo q partes terre decati-
tur et perforantur a reptilibus et ab
inuitē vel per partium cōpressionē siue euaci-
ationē et erectionē diuidantur. In cauernis si
quidem mures reptilia et vmes suas faciunt
mansiones/ ad quas confugiunt quando ti-
ment vel vident sibi iminere aliquas ab extri-
seco lesiones/ ad cauernas etiam tam lapidū
q arborū quandoqz confugiunt volucres/ co-
lūbe. f. et turtures qū timēt aquilas et accipi-
tres in aere volantes. similiter eramij cania-
li et lepores fugiūt ad cauermosos lapides qū
audiunt canes vel pferunt venatores. In ca-
uernis etiam tam terre q arborū mellificānt se-
pe apes/ nidificānt quidam volucres/ latitāt
etiam i cauernis colubri et serpentes que sepe
ledunt et pungūt venenoso morū boies et be-
stias ad tales cauernas appropinquantes
terra in super quando ex se ē cauermosa et spō-
giosa patitur sepe motū et agitationem et ven-
to subintrante poros suos et replente et cuius
agitatione generatur terre motus. (vt dicit
Aristoteles

¶ Finit liber decimusquartus

¶ Incipit liber quidecimus de prouin-
cijs

De terre

O autem partibus et
diuersis pūctijs
per quas orbis ge-
neraliter ē diuisus
paucā huic operi
adiuuāte domino
sunt breuiter inserē-
da. non tamen de
singulis est dicendum. sed solum modo de his
de quibus sacra scriptura sepius inuenitur fa-
cere mentionem.

Orbis autem vt dicit Isido. li. xv.
tripartite est diuisus. Nam vna
pars Asia. alia Europa. tertia Af-
rica appellatur. quas tres partes orbis vete-
res non equaliter diuiserūt. Nam asia a meri-
die per orientem vsqz ad septentrionē puenit
Europa vero a septentrione vsqz ad occiden-
tem pertingit. Sed affrica ab occidēte per me-
ridiem se extendit. Sola queqz asia continet
vnam partem scilicet habitabilis nostri medi-
etatem. alie vero partes scilicet europa et affri-
ca aliam medietatem sunt sortite. Inter has
autem partes ab oceano mare magnū pgre-
ditur easqz interfecat. qua ppter si in duas par-
tes orientis et occidentis orbē diuidas in vna
parte erit Asia. et in alia vero Affrica et euro-
pa. sic autem diuise sunt tunc post diluuium a
filijs noe inter quos Sem cū posteritate sua
asiam. Japhet europam. Chaim affricaz pos-
sederunt (vt. d. glo. super. Gene. x. et super li.
parali. i. idem dicunt Aristoteli. et Isido. ac
Plin.

Asia itaqz que media creditur esse
pars orbis ex noie cuiusdam mu-
licis est appellata/ que apud an-
tiquos regnum tenuit orientis (vt. d. Is. li.
xv. bec in terra parte orbis disposita ab oriente
et ortum solis a meridie oceanū ab occasu
nostro mare finitur a septentrione meandi la-
ci et fluuio thanci terminatur. habz autē mul-
tas pūctias regiones et diuersas gentiū na-
tiones in vita et moribus mirabiles/ figuras
corporū sicut et affectibus mentium mirabilif
differentes quarum noia et situs breuiter hic
ponemus sequendo ordinem alphabeti.

Assinia asie ē regio et pūctia ab assur fi-
lio scir sic vocata que illā regionē p-
mo p diluuiū inhabitauit et incoluit

De provinciis

hec ab oriente habet indiam / a meridie mediam tangit. ab occidente habet tigrum / a septentrione monte cancasum. vbi ponuntur caspie vt dicit Isid. li. iij. In hac regione primo inuentus fuit vsus purpure. Inde etiam primo annuum et corporum vnguentis pcesserunt panter et odores et quibus afflunt romanorum futuria et grecorum. (vt dicit Isido. et est terra in temperatis regionibus temperatissima. sed in multis extremitatibus propter distemperatas terre mansiones sicut in bestijs et serpentinibus sic etiam in hominum moribus est in plumbus iniquita. (vt dicit plinius in libro tercio) vbi describit hominum feritates. In hac provincia habitant assirij ab assur dicitur gens potentissima ab antiquo eufrate vsq; ad medorum fines omnium in medio terre tenuit regionem. (vt dicit Isid. li. ij.)

Arabia asie est provincia sacra et thursifera nuncupata (vt dicit Isid. li. xv.) vbi enim maxime abundant arbores thursifere et alie odifere. propter quam sacram aromatum fragrantiaz greca eam eudemon. latini vero bannij vocauerunt vt dicitur idem ibidem. In eius enim salibus mira et cynamomuz crescit et cetera medicinalia potentissime inualescunt. ibi nascitur quis fenix et aliarum rerum siluestrium tam bestiarum q; etiam volucrum dissimilis et varia multitudo. In arabia etiam est diuersitas gemmarum. (Nam vt dicitur Isid. de osti. et Plinius.) ibi triplex sardonius et materia gemme immo multiplex gemmarum numerus inuenitur. vbi enim inueniuntur dracones et quidem aspides in quorum corporibus diuersarum gemmarum preciositas inuenitur. ipsa est Sabba vel ipsa est sicca filio Ebus cuius filius uocatus est sabba. (vt dicit Isid. do.) vbi nuncupata / et est pars terre arabie super sinum maris persia coangustata. et vsus sinum arabicum consumata. de sabba quere infra.

Armenia ab armeno iasonis thesali comite est vocata que amisso rege iaste collecta multitudine et que passim vagabantur armenia cepit et ex suo nomine nominauit (vt. d. Isid. li. xv. hec est terra ararath in qua fugerunt filij sanachereb quando ipsum in templo dei sui orantem interfecerunt. vt narrat hystor. li. Re. et dicit ararath mos in quo post diluuium archa noe requieuit. sita est autem armenia inter montes thauri et charnassi a capadocia vsq; ad capsum ma-

re protensa habens a septentrione montes cernaneos a quibus fluius tigris nascitur. vt dicitur Isid. plini. et Liso. Est autem duplex armenia superior et inferior. sicut et due panonie. in quarum vtraq; mira et monstruosa quoad nos sepius inueniunt. terra autem armenia ea vbi attingit litorea tigris vel eufratis herbis et frugibus / nemoribus / ortis et fructibus est iocundissima. multis tamen bestiarum crudelium et serpentum generibus est repleta. vt. d. idem et de hac multa narrat Plinius.

Aradia sine aradin est insula que tota est ciuitas sita in mari mediterraneo non longe a tyro vt. d. gl. super illum locum esse. xvij filij aradij in exercitu tuo. et. vii sunt nauicij et impugnis naualibus erudit.

Arbania asie maioris est provincia a colore populi nuncupata eo q; albo crine nascantur. frigida enim regio est respectu aliarum regionum que asie ascribuntur. hec arbania habet ab oriente mare caspium et surgit per ora septentrionalis oceanii vsq; ad meocides paludes per deserta loca et incultissima se extendens huic terre sunt ingentes canes a se et corpore tam fero vt thaurus premant leones perimant et elephantes beluas fortissimas superant et prostermant vt de albanorum cane exemplificat Plinius. qui missus alexandro de leone apro et elephante in stadio triumphauit (vt. d. idem li. viij) in. c. d. cauib? albanie. hec vero gens oculos habet pictos et glaucos in pupilla adeo vt melius de nocte videant q; de die vt. d. idem et Isid. li. ix. Idem Solinus etiam pro miro narrat.

Athina puincia eadem est que et greca antiqua cuius pars vel ciuitas dicebatur ciuitas arthenarum que quondam fuit philosophorum nutritrix et mater liberalium litterarum qua nihil habuit greca darius nihil nobilius q; diu amoris sapientie studio operam impendebat (vt. d. plinius. et Isid. libro. xv. totius atticis promittit plato arthenarum doctor fuit. hanc demofocis eloquentia per multorum seculorum ipsa publicauit. vt refert salustius. sed super omnia eam commendat anopagita pauli discipulus cuius sapientie profunditas non fere partes decorauit (vt. d. epi. et d. dio. anopagite promeditate idem refert Isid.)

Abaia grece i europa est puincia ab atheo quodam rege antiquo appellata. h puincia fere tota insula est a septentrione vbi macedonie iungit vbiq; sepra est marina ab oriente hz ceneu mare ab euro gca.

a meridie ionium ab affrico & occasu cassopias
insulas a septentrionali parte macedonie & anti
ce grecie socias. huius puincia caput e corinth⁹
locus munitissimus (vt Isido. li. xv.) Na ad
ipsa p3 vit accessus. pp ter situs alaudinem/
multitudinē populi / & ppter munitōis forti
tudinē / & maris viantatē. hanc cōdidit corin
thbus horestis filius / quā greci coyntheam vo
cant. i. reipublice administrationē (vt d. Isid.
i. xvi.)

Archadia est puincia inter ioniaz
mare & egeū (vt d. Isid.) collocata
quā archa iouis filius incole deuictus ex suo
noie archadia noiauit. Nam etiam sitionia a
quodam rege sitionio in posterū ē vocata (vt
d. Isid. li. xv.)

Hania prima ps est sitie / que pri
ma & maxima regio ē europe que
i. europa incipit a flumine danai / descendit ad
occafū p septentrionalē oceanū & vsq; in fines
hyspantie se extendit. cui ps orientalis & meri
dionalis a ponto cōsurgēs tota mari magno
cōiungit & i flumine gades finit (vt d. Isid. li.
xv.) pars itaq; sitie pria ē alania que ad me
cides paludes pertingit. & vsq; ad danā se p
tendit. Est. n. regio lanissima multas & seuas
pniens barbaras nationes sub frigido di
mate constituta / ab oriente dedinās ad aquē
lonem.

Amazonia est regio parti asia par
ti sita in europa que albanie cūici
na & ab amazonibus ē vocata. fuerūt autem
amazones goroꝝ. q̄ erant de inferiori sitia
vxoꝝ (vt d. Isid. li. ix.) que mantus suis i do
lo interfectis. viroz suoz arma ampiētes ho
stes virili aio egressē de maritorū suozum nece
sūpserūt dicitā vltionē. Na oēs masculū a sene
vsq; ad paruulū i ore gladij pimerūt & feminas
reseruātes hostiū spolia diripiētes dīcep̄ p̄nē
sine masculo i p̄sortio viuere deauerūt / que
duas reginas. i. marsepia & lēpecā / maritoꝝ
exēplo / qui semp duos habere solebāt reges
sup se statuerūt quarū vna pcedēs cū exerant
cōtra hostes dimicabat / altera interi rē publi
cā gubernabat. Effete sūt aut tā fortes breui
tpe bellantes q̄ magnā p̄tē asie fere. c. annis
diuo suo subiecerūt. Inter ipsas vero p̄nē
masculū viuere vel morari rōne aliqua p̄mise
rūt ex finitimis tā gennb̄ maritos sobolis gra
tia elegerūt ad quos statutis t̄pibus accedē

tes / plē cōceperūt. sed tpe cōpleto ad hēptio
nis offiū instituto / maritos a se recedere & ali
as māssiones querere coegerūt. masculos au
tem filios / vel emactabāt / vel reatō tpe parti
bus transmittēbāt. filias vero sibi reseruātes
eas ad sagittādū & venādū informabāt & ne
in sagittari iabus vel iactu māmillarū gros
sitie impedirentur / eis in .vij. anno vt dicitur
māmas ep̄tēbāt. et iō amazones sūt dicte. i.
sine māma (vt d. Isid. li. ix.) hāc vni māmas āri
q̄ms multi vocauerūt. quarū fertatem domu
it (vt dicit̄) primo hercules / deinde achilles.
h̄ hoc potius fuit p amicitiam q̄ per vires. sic
sicut in gestis grecorū et amazonū continetur
(d. aut Isido.) q̄ alexan druz magnū ama
zones vsq; ad interemptionē alias interitio
nem penitus sunt delecte. sed in historia alexā
dri hoc non dicit̄. immo dicit̄ amazonū regia
alexādro postulāti tributa p nūcios scripsisse
de sua prouidentia est mirandū. q̄ cū fe
minis p̄silligere statuisti. quia si fauente nobis
fortuna succubere te p̄tingat / meitro es confu
sus / cū a mulierib̄ sis deuict̄. q̄ si iratis no
bis dijs nos deuincis / parum tibi poterit
cedere ad honorē. quia de mulieribus trium
phasti sup cuius responsio / admirationē du
ctus rex generosus. dixit decens fore nō p gla
diū et furorem mulieres vincere. sed potius p
amorem. propter q̄ libertatem eis. cōcessit.
& ipsas non violētia. sed potius amicitia suo
imperio subiugauit.

Amania nobilis & generosa est re
gio in europa alemanno flumio
vltra dannubium secundum Isid.
sic vocata. vbi illius terre incole prius habita
uerunt qui a flumio lemāno alamanū dicit̄ sūt
hec etiam germania dicta est vt dicit̄ Isido. li.
xv. vbi dicit̄ post. Patiam que finis est sine in
ferioris occidit germania ab oriente habent
dannubium. a meridie renuz flouum. a sep
temtrione et occasu oceanum. Et est duplex
germania scilicet superior que se extendit vsq;
ad alpes et mare mediterraneum siue adriati
cum vbi mare magnum sinit in aquileis parti
bus per paludes. Alia germania est circa re
num. vtramq; gemina diues est terra et ir
dita. et tam vrbibus q̄ diuicijs. ac bellicos
populis numerosa. vnde a fecunditate gignē
dorū populorum a germinando germania
ē vocata vt. d. Isido. li. xv. generosos et ima
nes gignit p̄plos de q̄b̄ dicit̄ i li. ix. Isid. Ger
manie natos sūt mltē imania corpa habentes
vrbibus fortes audaces aio & fortes indomiti

De provinciis

raptu canibus & venationibus occupari facie decori & formosi / comati / & coma flauae / liberales afo / bilares & iocundi. & potissime saxones qui in predictis sunt excellentes de quibus (d. Jfi.) saxonū inquit gens in oceani finibus & litto ribus constituta virtute & agilitate agilis. vnde & sic est appellata eo q̄ valētissimū sit genus hominū prestātius ceteris pirans n̄ enī p̄ terrā solā suis hostibus sūt infesti. verūz & p̄ mare illis qui se molestant ac si essēt saxei sunt iporabiles atq; duri. quoz terra valde ē fructifera aquis & fluminib; optimis irrigua ī ipsor; etiā mōtanis foditū oia fere metalla p̄ter stannū. Sunt etiā alie puincoe in vtraz germania que nō sūt min; laude dignae / vt sūt austria / bavarīa circa danubiū / sueuia / Alsa n̄a circa renū. & mltē alie quas p̄ singulos enūmerare eēt rediosū. a saxonib; aut germanicis angliā p̄cesserūt. quorūz p̄genies & successio britaniā insulā possidet. quoz ligua & mores angloz gens / vsq; bodie in plurib; imitaf; (vt d. Beda in li. de gestis anglozum) Quere infra de littera. S. de saxonia.

Anglia oceāni ē insula maris que circūfusa mari a toto orbe vndiq; est diuisa. q̄ quōdā Albion ab albis rupibus a longe circa maris litto:ia apparēbus ē vocata quā succedente tpe quidaz p̄ceres & troie excidio discedētes facta classe paladis vt ferēt oraculo ad predictē insule litto:ia puenērūt qui s̄ gigantes qui tūc terrā possiderūt. diutius pugnātes pariter arte. & virtute insulā separatim gigantibus suo dñio subiacerūt & a bruto qui illius ereratus erat p̄iceps. terrā vocauerūt britaniā q. insulā a bruto tūc tēpore armis & potentia acquisitā a cuius bruti p̄cipia reges potētissimi p̄cesserūt / quoz opera magnifica si quē audire delectat bylto / n̄ā bruto legat. Illa autē eadē insula post longa tēpora a saxonibus germanicis / multis & varijs interueniētibus seuissimis p̄clis ē acquisita / & a suis possens ē possessa. qui britonibus vel mortuis vel exulatis insulā inter se diuiserūt. & singulis puincois scdm̄ lingue sue p̄prietatē noīa imponētes lingue gentis sue memoriā reliquerunt vocantes insulā angliā ab angela regina clarissimā ducis saxonū filia que illam insulam post multa p̄clia possedit. (Jfi) it̄ dicit angliā ab anglo dicitā quasi terrā in fine / vel quasi mūdi angulo constitutam sed beatus Grego. videns angloz pueros rone venales / tpe paganorum audiens q̄ essēt anglica. alludēs patre vocabulo (respondit) vere inquit sunt angli / qz vultu n̄ict. vt ange-

li. illis oportet verba annūciare salutis. Nam vt d. Beda. terre nauita alias natiuitatis nobilitas adhuc in pueroz vultibus resultabat De hac insula d. Plinius multa. Similiter & orosius scdm̄ Jfido. sumatim tangit expressus que alij obscurius retulere britaniāz salz que nūc dicitur angliā & ē insula que s̄ aspectū gallie & hispanie est sita / circuitus ei; obinet quadragesimocties septuaginta v. milia. mltā & magna flumina sunt in ea. fontes calidi metallorum etiā larga copia / gagates / ibi lapis plurimus & margarita / gleba optima / & diuersis fructibus valde apta ibi oues lanigere in p̄cipua habundātia / ibi feraz & ceruoz multitudo nimia inuenit / pauci lupi vel nulli in insula reperūt. & iō oues q̄ ibi maxime habūdant tūius in caulis & in pascuis sine custodia relinquūt (vt d. Be. vnde que dam describens insulam anglicam metricē sic dixit. Angliā terra feror & fertis angulus orbis. Insul; p̄diues que toto vir eget orbis. Et cuius totus indiget orbis ope. Angliā plena iocis / gens libera / apta iocari / libera gens cui libera mens & libera ligua. Sed igua melior liberior qz manus multas alias p̄sequit gēis & insule dignitates / quales hic interponere esset longuz. quere infra de britania.

Aquitania gallie est provincia in europa (vt dicit Jfidorus lib. xv. & est sic ab obliquis aquis ligens fluminis q̄ per plurima parte terminus eius ē eamq; pene in orbem circūtingit appellata terra siquidem fertilis & amena opidif; auitarib; & castis p̄cedara aquis & fluminibus irrigua siluis / capis / ortis / & pratis decora vineis & arboribus fructiferis diuersi generis constituta & magnis diuitijs opulenta / sub nomine vtro aquitanie multe particulares prouincie cōprehenduntur. (vt dicit Plinius) (beca cartio habet oceānum (vt dicit orosius) qui aquetanicas sinus appellatur. ab occaso hispaniaz habet / a septentrione & oriente galliam ludinē sem. ab euro & meridie cōiungit puincoā Narbonensem vt dicit Orosius.

Andegania ē gallie prouincia que aquitanie est vicina & vsq; ad metropolim andigauis est nominata / a qua ī circuitu tota prouincia andegauia appellatur & de terra vinifera & fructifera / bonis omnib; opulenta. similis aquitanie in vinctis & frugē.

Alumnia gallia lugdunensis e p
uincia cuius ciuitas maior mons
clar? nūcipaf. hec ab euro habet
germaniam ab austro italia / ab occidente nar
bonensem puinciam / a septentrione gallia bel
gicam. Est autē terra siluestris / nemorosa mō
tuosa / pasuosa feris pecudibus ⁊ armentis.
referta / frugifera / ⁊ uinifera in multis locis

Alulia est regio maritima i italia
que est pars europa ab insula cecl
lie per maris brachium separata /
terra est siquidem multum populosa / auro ⁊
argento referta. frumento uino ⁊ oleo opulen
ta. ciuitatibus nobilibus nobilis / indita ca /
stris ⁊ op idis premunita / frugibus ⁊ diuersi
generis fructibus fertilis ⁊ fecunda. finis e eu
rope ptra meridiem que solo mari a barbaria
ē diuisa. fontea dī habere calidos infirmis p
bentes medicinā. Metropolis autē illius re
gionis Brundisū dī / quā greci quondā edi
ficauerūt ⁊ dī a brūta grece qd ē caput ceni la
tine. Ille enī ad modū ceruini capitis habentis
cornua / dī esse disposita (vt d. Isid. li. xvi.
in. c. de noibus ciuitati). Diue a latere adia
cet terra que dicitur capin nara mī frugū. Nā
eius gleba fertilissima ad frugū multitudinē
pducendā / ex cuius habundantia multe puin
tie sustentantur / enā transmarine.

Africa vt quidā putāt dicta ē qua
si aprica. eo qd celo siue soli sit. per
uina ⁊ apta. ppq̄ qd horron frigor
nullatenus est subiecta (vt d. Isid. lib. xv.)
Alij putāt affricā esse dictā ab affer filio abra
he ex cethura / qui dī dixisse uersus libiā eter
cini / ⁊ ibi uictis hostib? p̄sedisse / eiusq; poste
ros affros nomiasse (vt d. Isid. li. ix.) Inapit
autē affrica a finib? egypti p̄gens iuxta meri
diem p ethiopiā / usq; ad arblantē montem a
septentrione uero mari mediterraneo dauid /
⁊ in gaditano fretu finit. hec mūdi tertia pars
dī esse diuisa ⁊ astiam ⁊ europā. hec h3 puin
tias multas / sicut libiā / ciromēsem / tripoli / bi
santiū / cartbaginē / mauntecā / ethiopiaz ⁊
multas alias. Est autē illa ps mūdi i affrica. dī
mior spacio / q̄ Asia uel europa. s. p sua quā
titate ditior ē. ⁊ mirabilior in qualitate. Nā in
auro ⁊ gemis ditissima ē. similiter in fructibus
frugibus ⁊ oliuis. Mirabilissimas enam p
ducit bestiaz ⁊ hominū spēs ⁊ figuras / vt pa
tebit. qñ regiones affricę p sua noia describen
tur. Solis ardoibus p̄e alijs totis exurit
vāijs oceanū finibus iterapitur. harenaz ca
mulis sterlis i multis parūb? efficit / ⁊ a sanā

pilosia agrīb? ⁊ alijs horredis bestijs posside
tur ⁊ hoc inferius plus patebit.

Asturia prouincia est in ctenozio
hispania in confinio europa et af
frice constituta. (vt dicit Isido?
libro. xv.) vnde at austures sunt dicit qui pro
pe istum flumen nunc inhabitant quorum
terra est siluis et nemoribus quasi vndiq; cir
cumsepta vt dicit idem. illius soli incole sunt
vt dicitur respectu aliorū animo placidi libe
rales et benigni quorum ciuitas metropolis
nominatur. Terraveto frumento ⁊ oleo ni
mis habundat. Nam terra est frigida et ad
huius productionem frugum uel fructuum ni
mis enam apta. habundat enim ibi milliuz
⁊ castanee supra modum. dicuntur enim ibi
multa crescere fructuum genera et pomorū de
q̄b? loco uini faciūt sibi poti. fens siluestris
et enā domesticis pecudibus sunt maxime o
pulent. populus autem vt dicitur generaliter
ex natura hilaris est et canore uocis in cursu a
gilis et in prelijs militaris eligantis nature si
ue stature et pulchre forme secundū situm pa
trie et candi de regionis ad loquendum et for
san ueridendum alio lingua leuis.

Aregonia prouincia est in hispa
nia. uinearum et frugum secunda
fontibus et fluuijs irigua ab ara
gotis quandam occupata a quibus regio usq;
bodie nuncupatur. Nam gotorum gens ali
quando in illa prouincia habitabat. vnde et
arrogonia quasi argogonia est uocata (vt dī
at Isidorus.) quam perfluit hibernus fluuius
cuius metropolis appellatur.

Babylonia asie est prouincia in cal
dea cuius caput est urbs babilō
a qua regio est nuncupata tam na
bilis vt caldea et asina ⁊ mesopotania in ei?
nomen aliquando transeunt vt dicit Isido.
libro. xv. hanc preterflunt flumina nobilif
sima inter que precipua sunt nigris et eufrates
que de paradiso ortum habent. Est autem re
gio omnium frugum et fructuum fertilissima
uinifera ⁊ aromaticis arboribus ⁊ herbis ple
na et gemmarum et metallorum copijs ditif
sima camelis / equis / asinis / et multis et alijs
iumentis habundantissima. feris et mirabil
b? bestijs ac monstruosis habundans maxi
me in desertis cuius metropolis quondam dī
cta est babilon. id est confusio. eo qd ibi lingua
edificannū turrim babel ē phusa vt dī gen. xi.

De provinciis

Quis magnitudinem describit hieroni. super
Ista. xi. Babilon inquit est metropolis caldeo-
rum / cuius muri. xvi. milia passuum erant per
quadrum ab angulo in angulum quod est simul
lxxij. unde duabus leucis et duabus vnius
leuce partibus muri tendebant. ibique erat tur-
ris mium milium passuum in altitudine id est
duap leuca a lato in arcum eo angustata / et
materia fuerunt lateres cocti et bitumine indur-
solubili. unde nec igne nec aqua dissolui potest.
et quia ibi confusum est labium ebraice dicta est
babel / grece autem babilon. a qua regio tota in
circu est vocata. Duic impabat rex potentis-
simus scilicet nabugo. qui inter ceteras mundi
nationes quas caldeoꝝ subiecit impero inde
am captiuauit / ppter quod et babilon sub bar-
sacar nepote suo p nrum et danium regem p-
sum et medorum penitus destructa fuit / nec un-
quam iterato reparata. sed de eius reliquijs due ci-
uitates scz ibeseophon. et c. fuerunt in p-
fidis edifi-
ficata (vt dicit hiero.) Locus autem vbi quondam
fuit babilon est desertus et nihil continet nisi
bestias monstrosas. quere infra de caldea.

Bactria est regio in asia cui fluvius
nomine bactris nomen dedit (vt
dicit. I. li. xv.) huius ptes q sunt
plane p pane rugis ambiuntur. q
autem aduerso sunt rindij fluij terminantur.
reliqua includit coctus fluvius. mittit autem
et nutrit b:actrea forissimos camelos / nunq
pedes atterentes (vt. d. I. sidonius.

Baceana regio est in affrica / et du-
obus opidis nobilissimis vocabu-
lum est sortita / ex quibus vnu an-
dromecis vocat alteru vocat di-
zatū. h fecunda eglebis et oleis et humus e ita
pinguis vt iacta sibi semina in incremento pene
centesimo fruges / renascuntur vt dicit I. li.
b:ro. xv.

Babandia germanie finalis est p-
uinia que gallic belgice est conti-
gua habens renū ab oriente et fri-
zia britanicam oceanum et stan-
dricum sinum ab aquilone inferiorem gallia
ab occidente superiorē vero frantiam a meri-
die. qua anapissinosa prefluit multa habes
opida et famosa / terra ferilis in fructibus po-
pulosa gens elegantis stature et venuste for-
me / bellicosa / animosa contra hostes. In se autem
placata et qeta. i. ges bnfica / denota et benigna

Belgica dicitur gallic p uincia / i eu-
ropa que a belgis ciuitate e dicta (vt. d. I. sidonius. li. ix.) hec ab oriente (vt. d. o:rosius) habet germaniam

et fluium renū / ab euro habet alpes peninas / a
meridie puincia narbonensem in qua ciuitas
anelatensis sita est ab occasu puincia lug-
nensem a circō oceanū britanicū / a septen-
trione britanicam insulam siue angliam. hec re-
gio i frugibus et fructibus fecunda et in multis lo-
cibus munita. gens eius feror naturaliter (vt. d.
I. li. ix.) et animosa et fluijs imigua / alnis
et fecundissimis nemoribus et pratis deco-
ra / iumentis et pecudibus pleua. pauca hñs
monstruosa pter ranas et colubros. pauca ge-
nerans venenosa. terra siquidem generaliter
solet esse pacifica et quieta. in plurimos popu-
los lingua aliquantulū differentes est h bel-
gica subdiuisa.

Britania vt. d. I. li. minoris asie est
puincia in ponti exordio ad pte
solis orientis auersa tracie adiacz
multis antea nominibus appel-
lata. Nam prius britania est dicta deinde a brit-
imio rege fuit moꝝ britania nūcupata ipa e ma-
ior frigida cuius metropolis dicitur nicome-
dia / vbi fugiens hanibal princeps carthagi-
nis / veneno animā expirauit (vt. d. I. li. xv.)
Condita autem est britania primo a fenice que
pus miramunda vocabatur. vt. d. I. sidonius.

Britannia oceani est insula in eu-
ropa p longam inherentiam exte-
ditur a meridie habet gallias vt.
d. o:rosius. hec insula habet in lon-
gum passuum milia. lxxx. in latum. milia du-
centa. a tergo autem oceani in finitas hz orea-
des insulas quaz. xx. deserte sunt. et. xij. inco-
luntur. deinde occurrit insula nle navigatione
ser dierum vt. d. plini. li. iij. et I. sidonius. xv. a bri-
tanica insula sepata. scdm o:rosium vero vers?
circū in medio oceano sita est ppter eius di-
stantiam paucis nota. hec britania. vt. d. pli-
li. iij. c. xvij. inter septentrionem et occidentem
iacet opposita germanie gallic et hispanie ma-
ximo interuallo. huc primo albino fuit nomē
forsan ppter albos rupes insulam arcūdan-
tes deinde a bruto britannia est dicta. sed tan-
dem a germanicis ipsam obtinentibus angli-
a est vocata. quere. s. de littera angliā Est autem
alia britania minor super oceanū aquitānicū
sita in pibus galliarum / que a britonibus re-
linquentibus britaniā maiorē / ppter impo-
tunitatem germanoꝝ est vsqz hodie populata
vbi vsqz ad hoc genus britonū et nomen pse-
uerat. et quāuis hec britania in multis laudi-
bus digna sit / non potest tamen filia. matri
minor britania maiori cōpari. et ideo bñ m-

no: britania debuit vocari/que sicut nec nūe
ro populi/sic nec merito soli pōt maiori britā
nise adequari.

Betia puintia belladis est p̄cia
la in grecia vt dicit is. li. ix. abo
ue vt dī primū nominata et B
bac de causa. dū em cacinus age
nozis filius europam forozem filiam suam a
ioue raptam ex p̄cepto patris quereret/p̄tis
tram formidans confirmato animo elegit exi
lium et dum casu bouis sequeretur vestigia.
locum vbi ipsa recubuit adinuenit. et ideo no
mine bouis locum illum boetiam nominauit
vbi et thebas construxit vbi quondā filia bel
la dedicauerunt. et hic nan sunt apollo et her
cules maior ille thebanus eadem est enomia
vocata a quōdam fonte. qui ibi est quondam
appollini consecrata. vt. d. is. li. xv. In hac ter
ra est lacus quidā furialis vt qui de eo bibent
furore libidinis marcescāt vt dicit idem li. xxi
ij. in. c. de aquis quere. s. de fontibus.

Boenia pars est messie ad plagā
orientalem iuxta germaniā posita
in europa que est montibus mari
mis et siluis densissimis et altis vndiq; arcū
septa a germania et panonia et nationibus
alijs per montes siluas et flumina est diuisa.
Est autem regio montium altitudine in pluri
mis sui partibus valde firma. cāpor. et pra
torum planicie conspicua. facie celi saluberr
ma. gleba verillissima in vineis habundans
et ānona. in auro argento stanno et ceteris me
tallis diuissima fōnbus et fluijs irrigua. Nā
terram irrigat albea fluiuis nobilissimus qui
in montibus oritur boemoy. similiter et mil
da qui p̄fluit bragam regiā ciuitatem. eius
montibus habundant pini et abietes / habū
dant et herbe innumerabiles / non solūmodo
pascuales / verum etiam aromaticæ et medici
nales. ibi diuersoy geney habundant fere in
numerabiles scz vsi / aprī / cerui / capreole / tra
gelapbi / bibali / seu bisontes. et inter has fe
ras est quedam habens magnitudinem bouis
hec bestia ferox est et seua / et habet magna cor
nua et ampla cum quibus se defendit sed ha
bens sub mento amplum folliculum in ipso.
aqua recolligit et currendo aquam miro mo
do in illo folliculo calefacit quam super vena
tores seu canes sibi nimis appropinquantes
p̄icit et quicquid tetigerit de p̄ilat lingua hor
ribiliter a septemone hoc animal lingua bove
mica boui nūcupatur. hec terra circūtur ex pre
orientis morauia et panonia. ex p̄teuri aqui
lonaris polonia. ex parte vero meridiei austria

ex parte occidentis grauanica germanica et mil
senensi marchia circūdatur et ambitur.

Burgundia pars est gallic senonen
sis vsq; ad alpes pennios se exten
dit. et est burgundia a burgis di
cta. Is. li. ix. eo q̄ ostregoz intraturi italiā
ibi fecerunt burgos plures. i. opida et munitō
nes. terra em est foris / montuosa / et pascuosa
et in locis pluribus nemorosa / aquis et flumi
nibus ac nuulis irrigua / in multis locis ferti
lis et fecunda / et in multis sterilis et arida et
inaquosa / iuxta alpes maxime frigida p̄pter
frequentes niuium et imbrum inundationes
plures sunt incolae iuxta alpes / qui et frequen
ti vsu aquay niuium efficiuntur sub mēto tur
gidi et strumosi. feris abundat scz vsis / aprī
ceruis / et multis alijs.

Apadocia est puincia in maior
asia in capite sine collocata. ab o
riente armeniam tangit / ab occa
su asiam minorem / ab aquilone.
tamen scarios campos quos habuerunt quō
dam amafones et mare tumerium / a meridie
vero taurum montem / cui subiacet cecilia et isā
tia vsq; ad siliam sinum qui spectat p̄tra insu
lam ciprum albis amnis p̄ ea fluit qui quōdā
liddie regna diuisit asp̄is. vt dicit Isido. li.
xv. et orosius li. i. bi orum habuerunt primo
a mosoth iaphet. vnde et vbs apud eos ma
net vsq; bodie / que moeta dicitur. vt. d. Is.
li. ix.

Aldea q̄si cassidea a caleph filio
nachor fratris abrahe fuit nomiā
ta. vt dicit isidozus li. ix. Unde di
cti sunt chaldei a cassib quasi cas
sidi. et est regio magna / sita iuxta eufraten / in
qua est campus duram / in quo conuenerūt gi
gantēs post diluuium / et de consilio nemrob
edificauerunt turrim babel / a qua ciuitas ibi
edificata vocata est babilon. et tota regio spo
sterum babilonia fuit nūcupata. vt patet su
pra in littera. b. querere ibi de babilonia. Et
hic dicendum est / quid Drosius dicat de ba
bilone. libro secundo. Rex iuquit primus ap̄
assirios qui eminere p̄te ceteris ponit. iurius
fuit. occaso autem iurio semiramis vxor eius
totius asie regina babiloniam vrbem quā in
cepit nēroth et vt esset caput regni assirorum
instituit stent q̄ regnū istud inconcussū. Ad
et centum septuagintaquatuor annis. vsq;
ad sardanli pallum quē interfecit arabes p̄
fectus medorum et tunc incepit perire regnū
assirorum. sed et toto perijt quando a aro et
dario babilonia est ita destruita q̄ vix credi

De provinciis

peterat apud mortales quod tam fortis ciuitas
possit capi. fuit enim castrorum more muribus pa-
ribus per quadratum disposita et de murorum
magnitudine et firmitate vix credi potest. Nam
in latitudine habuerunt muri cubitos quinque
gintaquatuor. tantum vero habuerunt in alti-
tudine. ambitus eius in circuitu fuit. cccc. sta-
diis et. lxx. murus de cocili latere fuso bitumini
ne compactus. fossa extrinsecus late patens in
qua amnis circumfluxit a fronte murorum. ceterum
erat porte. in murorum circuitu erant sex
fensorum habitacula eque disposita inter ma-
gnitudinis et fortitudinis. quantum esset ita
fortis. ceterum circa vicum a capta. et subuersa est
Nam in. ccc. et. lx. alucos flumen diuisit sicut
et ante fecerat gangem fluum quando irat
contra fluum eo quod vnum de suis filiis in
submersisset. eundem diuisit in. ccc. lx. partes
vnde subtracta aqua que fluebat per ciuitatem
tanto facilius fuit capta (vt dicit idem otosi.)
illo anno quo babilonia ab arbaro incipit de-
strui. incipit roma fundari. Unde sub vna co-
uenientia temporum. illa cepit. ista surrexit. et
quando presensio defecit regnum primogeni-
tis. incipit pubescere regnum occidentis.

Qedar nomen est regionis in qua
habitantes ismabelite qui fuerunt fi-
lij cedar primogeniti ismabel. nam
ismabel fuit filius abrahe ex agar
egyptia ancilla eius. vnde venisti vocantur a
garenti qui modo sarraceni dicuntur quamuis
vsurpato nomine se frustra se esse de fara genitos glo-
riantur (vt d. isido. li. ix.) hi domos non edificat
sed tanquam ferales homines per vastas solitudi-
nes euagantes in tabernaculis habitant. de
predijs et venationibus vicum acquirunt. et
ideo onager fuit vocatus ismabel (vt d. glo.
sup. Gen. xvi. hic erit homo sensus et. qui) vt
dicit omnem bestiarum rabie supergradientur
et mafueti ab eis conterentur. Nam vt d. me-
thodius. futurum est vt ad huc semel panter
congregata creant de desertis et obtinebunt or-
bem terre per octo ebdomadas annorum. et voca-
buntur via illorum. via angustie. nam ciuitates
et regna subuertent in locis sacris sacerdo-
tes interficient. ibidem cum mulieribus. dor-
mient et de sacris vasis bibent. et ad sepulbra
sanctorum iumenta ligabunt. pro nequitia
christianorum que tunc erunt. bec et multa alia
a reatrat que habitatores cedat id est ismabe-
lite in orbe sunt facturi.

Quinta prouincia est in anglia in-
tra britannicum oceanum sita cuius
metropolis dicitur cantuaria. Est
autem frugifera et nemorosa. son-

tibus et fluminibus irrigua. maris portibus
signis diuinis locuples. salubritate celi precipua
Qantabria est hispanie prouincia
vocabulo vrbis et anis biberis sic
vocata. cuius gentis animus est
peritinar ad latrocinandum et ad
bellandum pronus et ad patientia verberera/
semper est paratus (vt dicit isido. li. ix.) hinc vi-
cina est celaberia a galli cellis et biberis est
sic vocata.

Qananea est regio in siria que a fi-
liis chanaan filij cham post dilu-
uium est possessa. Et fuerunt ex eis
decem nationes. vt dicit isido. li. ix.
et quibus fuerunt septem nationes de semine
chanaan in quibus maledictio chanaan fuit quasi be-
redicatio iure radicata. et ideo a filijs israhel
domini precepto fuerunt deleti et terram termi-
ni ab eisdem occupati. vt d. isido.

Qampania est italie prouincia in
romanum territorium et apuliam
collocata. cuius metropolis quod
danti fuit capua a silio rege alba-
norum extracta a capacitate sic dicta. eo quod ex
terra omnem vite fructum capiat. vnde et ca-
put est vrbium capanie. inter maximas ciui-
tates romane et cartaginem nominata. ex qua
aliquando prouincia italie capania fuerat no-
minata. multe sunt alie ciuitates famose locu-
pletes et populoze ad prouinciam campanie per-
tinentes sicut neapolis et pontecolis vbi bal-
nea virgilij in honore habebantur. Est antea
terra vinearum frugum oleorum et ferarum a-
bundans fructibus generum diuersorum. Est a-
lia campania casalinagallie senonensis prou-
incia cuius caput ciuitas est cretis.

Queda vocatur quedam insula in
principio arca deinde paulatim
dilatur cuius ingressus est diffi-
cilio laboriosus vt patet in acu-
bus apostolorum. xxvij. ca. Est autem bec in-
sula inter siriam et italiam iuxta cretam et sal-
nicam vel sardiniam.

Quicia minoris asie est prouincia
a quodam antiquo iouis filio/
vt asserunt nominata vt d. isid. li.
xv. Decem ab occidente habet littea
a meridie mare siculum ab oriente et septem-
trione habet montes taun iuga. hanc cignus
annis interfecit. matrem habet orbium tha-
rmaniam que et tharsis dicitur. fuit autem ibi
paulus et choristos. Epidu eius est vbi ero-
cis plurimus est et optimus et spiramine fla-
gratissimus. et colore plus quam aureus (vt dicit
e q. 2.

Isido. li. xv.

Cipros est insula a cipro ciuitate. que in ea est denotata (vt dicit. Isidorus. li. xv.) ipsa est et pba/ pbon que quondam fuit veneti co/ secrata. multum autem fuit quondam famosa et maxime de metallis eius Ibi es dicitur fuisse repertum et eius vsus primo vt dicit idem. Terra est vinifera et fortia sunt valde illius loci vna. ciuitates habet modo multos et nobiles. Inter quas caput et metropolis dicitur nichosia. terra est vtiq; mari vndiq; clausa. s; interius siluis / campis / pratis / vineis / et frugibus nimis plena. fontibus et amib; irrigua et multis diuitijs pariter et delitijs opulenta. hec insula vocatur septius cetib; in scriptura. vt. d. Isi. li. nono. Et dicitur est sic a quodam filio ionam nepote iaphet (vt di. Isid.). De hac insula dicit orosius libro primo. In insula cipro a meridie mari danco angitur ab occidente mari panphilio / a septentrione aut lone alino / a meridie ate et phenias pelago circumdatur / cuius spacium in longo tenet. c. lxxv. milia passuum. In lato vero mille passuum tenet. et. xxv.

Creta greca est insula a quodam rege crete dicto nominata. in orientum et occasum longissimo tractu porrecta a septentrione grece boreis / ab austro egyptijs vndis pfusa. fuit quondam centum vrbibus nobilibus decorata / vnde et centapolis dicta est. Primo autem fuit insula que remis et amibus daruit ac sagittis. prima litteris iura dedit / equestres turmas post tribuit / studium musicum in ea primo repertum ab ideis docilis mundo tradidit et exercendo amplauit. pecudes capreas habet copiosas. canes autem et capreas valde paucas lupos et vulpes aliasq; ferarum noxia genera nunq; gignit. serpens ibi nullus / nulla noctua et si aliunde translata inuocatur / statim moritur. terra est vinibus ambita / arboribus conferta / herbis medicinalibus referta / vt diptomis et alnos et huiusmodi. gemas etiam generat preciosas. gignit etiam lapides qui iacedactylus dicitur. vt dicit Isidorus libro. xv. et cuius sit insula a maioribus venenis notabiliter liberata / tamen spalangias id est quasdam araneas generat venenatas (bucisq; isido. libro. xv. Idem p omnia narrat plinius li. iij. De eadem vero insula dicit orosius. creta ab oriente finit mari carpano / ab occasu et septentrione mari cretico / a meridie mari libico quod aduancum vocant et habet in longo mille passuum centum et. xxv.

tum et. lxxvij. In latitudine vero mille. quin quaginta. Quere de dispositione domus de dali in greca. Isidorum libro. xv. in. c. de ciuitatibus.

Cadades insule vt. d. is. li. xv. quodam grece fuerunt quas inde ciuitates autem esse dicitur. q; licet spacijs longioribus a telo pietate in orbem. tamen circa telum site sunt. Naz orbem greca adu vocant. quidam tamen sic eas esse vocatas ppter scopulos qui in circuitu earum sunt. De insule in bellesponto inter egeum mare et maeum sunt constitute. arcada tur enim pelago in iudea et sunt in numero. lxxij. tendentes a septentrione in meridiem. habent. l. milia passuum a septentrione in meridiem et. l. milia ab oriente in occasum secundum Isidorum. Secundum orosium vero in. cc. prima vero intrabas insulas. vt dicit orosius. ab oriente est rodus / a septentrione cno / do / a meridie capados / ab occasu ceceas. ab oriente finiuntur litto:ibus asie / ab occidente maritatio / a septentrione maritatio / a meridie man carphatio.

Coba vel cobes insula est adiacet prouincie attee in qua ypocras medicas natus est et hec insula pma lanificu arte daruit vt dicit id equos etiam dicitur numere laudabiles in quibus salomon antiquitus gloriari videbat vt dicitur. iij. Re. vbi dicitur de coba. adducebat tur ei equi.

Cosica est insula multis prouincijs corpore angulosa. hec habet ab oriente cinentum mare et portum vrbis romane a meridie sardiam ab occasu belleares. a septentrione ligusticorum sinum et tenet in longu. c. lx. milia passuum. In latum. mille. xxvi.

Dalmacia grece est prouincia scdm antiquam terre pritonem a delum eiusdem. puintie ciuitate maxima nominata. hec puintia ab oriente habet macedonia a septentrione mesia ab occasu bistria a meridie sinu adrico terminat vt dicit Isi. li. xv. (et orosius dicit idem) gens illius terre est fortis robusta predia dedita et rapinis. piraticam enim ex ipsis plurimum ducunt vitam.

Dacia regio est in europa a danis grecas vt dicitur primitus occupata. multis insulis et prouincijs subdiuisa cum germania contigua cuius gens quondam fuit ferax et nimis bellicosa. ppter quod vitamq;

De provinciis

noris et multis aliarum regionum insulis do-
minabatur. Isidorus. li. i. dicit. li. x. dicitur gorum
fuerunt soboles et dictos putant dacos quasi
dagos de gorum genere peratos. vnde dicitur
qz autem sint primitus procreati. h. n. certu e
qz emulsi populosa et elegans stature come
pulchre decore faciei generaliter et formose. ges
et si animo seu. tra hostes n. naturalis pia e
et mente placida erga quoslibet innocentes.

Delos grece insula in medio ada-
dam est constituta. sic dicitur a eo qz p
diliuuium cu nos vt fertur multis me-
sibus obumbrasset ante omnes ter-
ras illa insula radijs solis pu est illustrata. et
qz post est manifestata. ideo nome delos insu-
la est sortata. Nam delon greci manifeste dicit
Ipsa est et origia eo qz ibi primo vise sunt co-
tinnices aues. s. quas greca origias vocat. In
bac insula iacona enira est appolline vt dicit
Isti. li. xv. Et est delos nome insule et ciuitatis

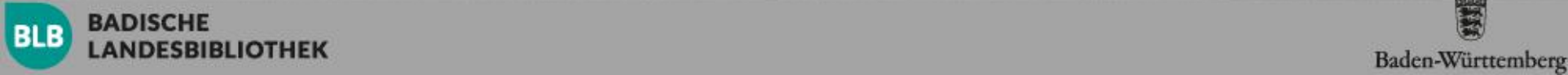
Dada regio est in ethiopia in oc-
cidentalis plaga vt dicitur Isti. li. ix.
abundans in elephanti et ebo-
re et linguis ebentinis vt dicitur glo.
supereze. xxvij.

Europa tercia dicitur esse pars orbis ab
europa filia agenoris regis libie
est vocata / qua iupiter rapiens ab
africa ad cretam adduxit et mari /
mam prem orbis terrarum eius nomine appella-
uit vt dicitur Isidorus. li. xv. De europa autem
scribit orosius dicens. Europe regiones et ge-
tes incipiunt a montibus ripheis meocidibus
paludibus que sunt ad orientem descendentes
ad occasum per litus septentrionalis oceanum.
vsqz ad galliam et bellicam et flumen rennum qd
est ad oceanum. deinde ad danubium quem bi-
strum vocant qui est a meridie et ad orientem di-
rectus ponto accipitur. (Isidorus autem li. xv.
dicit.) Incipit a flumine tanai descendens ad
occasum per septentrionalis oceanum vsqz ad
finem byspanie cuius pars orientalis et meri-
diana a ponto confluit in tota mari magno
iungitur et insulas gades finitur. pma regio
europae e sicca inferior que a meocedis paludi-
bus incipit inter danubium et oceanum septen-
trionalem vsqz ad germaniam porrigit (vt dicitur
Isido. li. xv.) et hec terra ppter barbaras gen-
tes specialiter barbaria nuncupatur. Et sunt
gentes in vniuerso vt dicitur orosius. li. iij. In e-
qua s prima est alania que ad meocedes pa-
ludes pertingit. post gothia. de inde dacia et
post germania. deinde gallia. et insula Brita-
nica. orades et insule multe. tandem. byspa-

nia minor in cuius finibus finitur europa ex p-
te occidentis a parte autem superiori venit men-
diem habet multas et maximas regiones. s. pa-
noniam mesiam traciam greciam cum finibus
suisitaliam cum insulis et terminis suis. Hec
mundi particula et si sit minor qz sit asia (ei tñ
par est in populorum numerosa generositate.
populus enim (vt dicitur plinius) alit corpore maio-
res vrbibus fortiores. animo audaces. for-
ma et specie pulchriores. qz faciunt asie vel af-
frice regiones nam solaris estus adurens p-
pter eius permanentiam sup affros / illos efficit q-
sumendo humores corpore breuiore s / facie ni-
griores / crine crispiores / et ppter euaporatio-
nem spirituum p apertos poros animo defe-
ctiores. Contrario vero est apud septentrio-
nales. Nam ex frigiditate poros extrinsecos o-
pilante generantur humores in corpore et efficit
unam boies corpulentiores et ex ipsa frigidi-
tate que mater est albedinis in externis vrbibus in-
cure scz facie albiore et ex repulsione vaporum
et spirituum ad interiora efficiunt calidiores in-
tenuis et p consequens plus audaces. boies
vero asie quorum regio pma est ab oriente me-
diociter in boese habent vt dicitur pli.

Eulath. puincia est in superiori in-
dia ab oriente incipiens in lago
terrarum tracem versus septentrionem
se diffundens ab europa filia habet patriar-
che bebrorum vt dicitur glo. sup. Gen. l. x. vbi dicitur qz
ter filios beber per iacta euulath nominat. hac
regionem pfluit ganges fluuius qui alio no-
mine phison i li. geneleos nuncupat. que plini-
mus extollit laudibus li. iij. c. xx. vbi dicitur qz
ganges indiarum fluuius multos et qsi infini-
tos in se recipit amnes et nauigabiles vt by-
rapsen cantabriam. bysepim et multos alios
nec est vnqz latior. l. stadijs vel p fundior. vel
altior. xv. passibus. hic fluuius circuit terram eu-
lath in qua abundat aurum species aromati-
ce vt bedellium et gume padose. vt onicius carbū
culus et bmoi vt dicitur idem et glo. sup. genesis
In hac terra multe sunt regiones ptales in
quibus potissime elephantorum abundare dicitur
multitudo.

Ethiopia a colore populi primitus est
vocata quos solis vicinitas tenet
vt dicitur Isido. li. xv. deniqz vim si-
denis p dicitur hominum color. est enim iugis estus.
Nam quicquid est sub meridiano cardine et cir-
ca occasum est monstruosum. circa medium est are-
nosum ad orientalem vero plagam eius maxime
est deserta cuius situs ab occasu montis salz
atblantis ad orientem vsqz in fines egypti por-

rigitur a meridie ostia a septentrione nilo flumine dicitur plurimas habens gentes diversis vultu et monstruosa specie homines. ferarum quoque et serpentium multitudinem est referat. illic quoque innocerenta bestia. i. unicornu / camelon / et basiliscus / dracones ingentes / et quorum cerebrum gemme extrahuntur / iacinctus crisopassus ac thopassus. alie gemme plurime in illis partibus reperiuntur. Lincamomum ibi colligitur. Due autem sunt. Una circa ortum solis. alia autem est in mauritania circa occasum et illa hispanie magis est vicina. Deinde etiam numedra. Tandem cartbaginensis provincia. post est gerula. et ultimo contra occasum solis in meridie est ethiopia crusta vltra quam dicunt fabule esse antipodes (vt dicit Isidorus libro. xv.) cuius sunt verba superius de ethiopia hic inserta. Dicit etiam idem libro nono. ethiopes a filio iam sunt denominati / et quo originem straxerunt ibi ebraica lingua ethiopia dicitur. hi quendam a flumine nilo cõsurgentes iuxta egyptum inter nilum et oceanum in meridie sub solis vicinitate insederunt / quorum nati sunt populi sicut hesperius et parte occidentis garamanti et trogodite et ceteri. de quibus narrat Plinius libro. xv. capitulo decimo. Ethiopum gentes a quodam nigra flumine sunt vocate. quod flumen eiusdem nature est cum nilo. Nam similes gignit calamos et papiros totidem tempore angelicat. In eius deserto monstruosi videntur homines. Nam quidam solẽ orientem et occidentem dura imprecatione id est maledictione inueniunt. quia continue maledicunt soli propter eius ardorem / eis valde graue est vt trogodite specus excavat / et illos loco domorum inhabitant. serpentes comedunt et omne quod manducantur quibus stridor est potius quam vox. Alii velut pecudes mammonij sunt exentes passim sine lege cum mulieribus habitantes / et tales dicuntur garamentes. Alii incendunt nudi et nullo exercitio capantur et illi dicuntur griphasantes. Alii qui blenni dicuntur / capita non habere dicuntur / et eos et oculos habent peccati insitos et infixos. Sunt et sanri qui figuram solam habentes humanam sunt tamen quo ad morem penitus inhumani. Sunt etiam in ethiopia mira alia. vt dicit idem libro sexto. c. xxxi. Sunt inquit multi ethiopes apud quos omnes bestie quadripedes nascuntur sine auribus / etiam elephantes. Alii sunt qui canem pro rege habent / autis motu augurantes faciunt quod vident. Sunt et alii qui trinos vel quaternos dicunt in fronte habere oculos / non quia ita sit in natura.

sed hoc fingitur quia precipua sagittarum contemplatione videntur. Quidam etiam ex eis leones et pantheras venantur / et eorum carnibus viuunt. quorum rex vnum solum oculum in fronte habet. Alia gens ethiopia solis locustis viuunt. fumo et sale induratis et hi quia dragestim annuum non excedunt.

Egyptus qui prius etia ab egypto danai fratre postea ibi regnante nomen accepit hec ab oriente sine sub rubro mari iuncta est / ab occasu libiaz habet / a septentrione mare magnum / a meridie. vero introitus recedit. pendens se vsque ad ethiopes (vt dicit Isidorus li. xv.) Est autem regio celi / umbabus insueta. pluuiarum ignara / nilus solus eam circumfluens irrigat / et sua inundatione eam fertile efficit et fecundat. vñ sterilis ferax in fructibus multam partem terrarum frumento alit. ceterorum negotiorum adeo est copiosa vt necessarios merabul impleret penes orbem. finis egypti est canopia a canope menciai gubernatore ibi sepulto sic dicta (huic Isidorus libro quindecimo) hec prima methayna a filia cham nominata est (vt dicit Isidorus libro nono) hec regio multas habet regiones particularares et valde famosas ciuitates sicut est memphis ab ephaso iouis filio edificata / et raphnes metropolis egypti / eleopolcos / et alexandria / et multe alie vt dicit Isidorus. libro sexto. Scdm Ptoleum autem duplex est egyptus scz superior et inferior que in oriente et per longum se extendit cui est a septentrione sinus arabicus / a meridie oceanus. Nam ex occasu ex egypto inferior incipit. ad orientem rubro mari terminatur. xliij. continens nationes. habet autem deserta multa egyptus superior in quibus sunt multa monstra et animalia monstruosa. Ibi pardi / et nigrides. ibi etiam sanri / basilisci / aspidos horribiles / et serpentes. nam in finibus egypti et ethiopiae iuxta fontem nigri vbi creditur esse caput nili qui egyptum prefluit / nascatur quedam fera nomine caotephas. que quidem corporis est modica et membris iners atque pigra caput habens valde graue propter quod semper defert illud ad terre superficiem inclinatum. Quod a natura saluti mortalium est perisum. tante enim est venenositatis et pernicietis quod nullus eadem recte videre possit quin statim sine remedio exiret eadem enim est et vis et serpens qui dicitur basiliscus dicitur pli. li. viij. c. xliij. In egypto autem in a prime abudat corodilli bipocantri. i. fluuiales equi et potissime circa fluencia nili.

De provinciis

Etas belladis puinda est grece in europa rege bellena deucalonia pira filio a qua primo bellenes greci sunt vocati et in hac puinda est aciba gens vbi quondam fuit atbenaz ciuitas mater liberalium artium philofophorum nutrit in qua quondam nihil habuerunt carius greci nihilq nobilius cur in primo achaia puincia est vicia (vt dicit Ifido. li. v) buius belladis duplct est puina scz boena et polopenfis. dicit prima scz boena supra dictum est. de alia post dicitur. buic belladi subiacet bellcis pontus (vbi multa sunt valde mira (vt dicit plinius li. vi. c. iij) Furta inquit bellespontu dixit mater pgenen? esse genu s hominum quos opbiages vocat. quoz ptactu sonat ic? serpenti? sola manu apolita extrahit q mortifera suryvenena. Dicit et pbarro ibi aliquos quorum silue medetur? tra ic? anguim? et serpenti. Est autem bellespocus maris mediterranei sinus vt di. Ifid. li. xij. In septentrione retroquens magnis anfractibus. iuxta greciaz et illencium in angustias. vij. stadiorum pstringitur vbi terces refecit pontem de nauibus et sicin grecaam dimicauit. dilataatur eadem aqua et facit pportu den. Denominatur autem sinus ille ab bellepforoze fixi fugiens nouercales insidias decidit in mare et mortua est cuius cas? bellesponti et mari et terre in circuitu nomen dedit.

Eta insula sialie ab eolo ipore filio quem poete finxerunt regem fuisse ventoz est vt di? appellata hoc aut ideo dictu est. quia ipe fuit (vt d. varro (reacor eolaru insularu. et quia eaz nebulis et fumosis vaporib? futuro s pdicebat ventos ab insipis visos e vtros reuinu ille in sua potestate (vt d. Ifid. li. quideamo Sunt aut noue insule eole dicte ab eode que et miliane sunt dicte eo quod in eis ardeat ignis. sunt in monte etbne. vt. d. ibidem. et snt singule insule. pp:ys noimib? nucupate quarum prima dicit lupara secuda greca ab alafimic coll ib? sic vocata. tertia strogile. qtra dedit et sic de alyo

Francia onia germanie est puia i europa. a francis illius regionis incolis noinata. cuius metropolis berpapolis est vocata. sita super amnem mogum. a septentrione habet turigiam et saxoniam ab oriente danubium et barbaria a meridie suentia et alfacia ab occasu puiciam reuensem. cui? metropolis est mogucia

sita super renum qua mogus ibidem subintrat Est autem terra optima secunda fructibus/viuisera/siluis decora/opidis et castris munita et plurimum populosa.

Francia que et gallia a francis primitus di? nominata. vel a franco carnisice qui successit in regem parisi? us/de qua carnisices puilegiani sunt erga regem. et ab illo (vt dicitur) nominata. ab oriente habet luncum fluminis reni et germaniaz/ab euro habet alpes pineos/a meridie puincia narbonensem/a artio oceanum britanici a septentrione insulam britanicaz. et becfrantia quonda gallia belgica/a ciuitate que belgis dicitur sic est vocata (vt di. Ifidorus et orosius libro .xii. Dec francia glebam habet vberem et arborum vinearum fructuum ac frugum feralem/fluuiozum et fontium effluentiam insignem/que duo nobilissima flumina pfudut in extremis eius. scz renus et rodanus (vt di. Ifidorus libro quidecimo) Lapides et lapidicinas habet nobiles et ad construenda edificia singulares et potissime parisius/quod et in gipso siue viro ab incolis vulgariter plastro dicto maxime preexcellit. Nam terra e vitrea et perspicua virtute minerali in lapide tras mutata. qui lapis exustus et cum aqua tpar? couertit in sementu vnde sunt parietes edificia testudines et multiplica pauimenta. et huiusmodi iementu positu i opere et plasma tum siue tritum. stati ad modu lapidis induat. Et cu multas habeat francia nobiles et famosissimas ciuitates parisius inter oes merito obtinet primu locu. Nam sicut quoda atbenari ciuitas mater liberaliu artiu et philofophoz litteraz nutrit. et fons omniu scienciaru greciam decorauit. sic parisi? nostris temporibus non solum francaam imo totius europa partem residuaz insciencia et morib? sublimauit. nam velut mater sapientie de omnibus mundi partibus aduenientes recolligit/omnibus in necessarijs subuenit/pacificos homines regit/et tamqua ventantis cultrix debitorum sapientibus et insipientibus se ostendit/vrbs locuples opibus et diuitijs/prepotens pace/gaudens aere et flumine popularibus alias pbilofophantibus congruens. campozum/pratorum/et montiu pulchritudie festoz i studio oculos recreans et reficiens. vicozum et domozu apudine studentibus maxime comperentes et nihilominus ad refectonem et receptionez omnium aliozum ipsam frequentantiu e sufficiens. vniuersas alias vrbes in his et consimilibus preexcellens.

Flandria est punitia gallic belgi-
ce iuxta litus oceani cōstituta ha-
bens germaniam ab oriente / insu-
lam britannicam a septentrione / ab occidentē
mare gallicum / a meridie galliam senensem et
burgundiam. Hec punitia quāvis situ terre.
sit puula / multis tamen bonis singularibus ē
referta. Est em̄ terra pascuis vberissima . et ar-
mentis et pecudibus plena / nobilissimis opī-
dis et portibus maris indita annibus fa-
mosis scz scadeleia vndiq; irigua et perfusa .
gens eius elegans corpore / et robusta multi-
plex in sobole et in substantia / in omnibus mer-
cum diuinis locuples. Tenuis facie genera-
liter et decora / affectu pia / affam blanda / ge-
stu matuta / habitu honesta / erga domesticos
pacifica / erga extraneos valde fida / arte et in-
genio in opere lanificio valde predara / per ar-
tius industriam magne parti orbis in lanificij
subuenitur . nam preciosam lanam quam sibi
anglia cōmunicat in pannos nobiles subtili-
artificio trāsmutans / per mare et terram multi-
tis administrat. Est autē terra plana et frugife-
ra in multis / multas quidem habens arbores
non tamen multas silvas . gaudet quibusdā
locis palustribus / in quibus effodiuntur gle-
be que siluarū suppleat defectum quo ad igni-
um incrementum . nam ex his calidus et fortis
folet ignis fieri magis efficacē q̄ ex lignis / licet
inutilior et vilior quo ad cinerez / grauior quo
ad redolentiam et odorem .

Encis punitia a fenice fratre ta-
chimi est vocata / quia fenix de gle-
bis thebis egyptiorū in sinum p-
fectus apud sidonē regnavit / et ex suo nomine
feniciam appellavit. Ipsa est vbi est citus con-
tra quē loquitur Isa. (vr. d. isi. li. xv. et nono)
Dechabet ab oriente Arabiam / a meridie ma-
re rubrum / ab occidente mare mediterraneum
a septentrione montem libanum . unde terra
optima ē / arborib; papua i frugib; et fructib;
terra fecundissima lactis / olei / et mellis . terra ē
montuosa et campestris / irigua fontibus et a-
quis . in cuius montibus metalla diuersi gene-
ris fodiuntur .

Frigia minoris asie est punitia sic
dicta a frigia europae filia regine
vicua galatie ex pte aquilonis / li-
thoniē vero ex pte meridiei / lidie vero ex parte
adberet in oriente / ab aquilone vero mari hel-
lisponi terminatur . vr. d. Isi. li. xv. Sunt autē
due frigie . maior q̄ h; smirna minor q̄ h; bilis
litomā autē diuidit fluvius bernias frigia .
vr. dicit idem . I frigia autem dardanica est ap-

pellata / a dardanio qui profectus de grecia cū
draco fratre suo frigiam obtinuit / et ibi regnās
a suo nomine frigiam dardanicam nominavit
dracus autem draciam occupavit . vr. dicit idē
libro nono .

Frigia est punitia in finibus inferi-
oribus germanie sup litus oceani
in tractu longissimo constituta q̄
a fine reni incipit et mari danico terminatur .
cuius incolae frisiones a germanias nuncu-
pantur. In habitu autē et in moribus plurimū
differunt a germanis . nam viri fere omnes in
coma circulanter sunt attonsi / q̄ quanto sūt no-
biliores / tanto alius circūconderi gloriosi
arbitrantur. Est autem gens viribus fortis / p-
ceri corporis / seueri animi et fortis / corpe agi-
lis / lanceis videntes ferreis pro sagittis ter-
ra plana / pascuosa / palustris / et graminosa
lignis carens / pro ignium fomento terre bitu-
minosis aspidibus aut bouum delicatis sterco-
ribus sepe vrens / gens quidem est libera extra
gentes suam alienus dominio non subiecta .
morti se exponunt gratia libertatis . et potius
mortem diligunt q̄ iugo opprimi seruitutis .
ideo militares dignitates rennuūt / alias ob-
nuunt . et aliquos inter se erigi in sublime non
pmittunt sub milicie titulo . sub sunt tamen iu-
diabus quos annuatim de seipsis eligūt qui
republicaz inter ipsos ordinant et disponūt
p castitate multum zelant et omnem impudi-
ciam seuerius punientes . filios suos et filias
vsq; ad cōpletum fere adolescentie terminū ca-
stas seruant . ex quo contingit q̄ tunc temporis
data nuptui ipsorum soboles pleni cōpletaz
generat et robustam .

Eortunarium insule in oceano sūt
sire contra leuam mauritanie occi-
duo ptimez inter se intersecto ma-
ri discrete (vr. dicit Isidorus libro . xv.) q̄ ab
omnium bonoz et pceptue messii et fructuū
fecunditate / fortunare insule sunt vocate q̄s
gentiliū error et carmina poetarum ppter soli
fecunditatem paradysum esse putauerunt . (vr.
dicit Isidorus li. xv. Idem di. plinius libro .
v. cap. xxxij. et dicit ibi crescere arbores vsq;
ad centum . l. pedum procentarem . in eis est co-
pia pomorum auisū multitudo / ibi est mellis
habundantia pariter et lactis et maxime in ca-
prana insula a multitudine caprarum et arie-
nim sic nominata . ibi canū mirabilis fortitudo
et pceptue in canaria insula que est a mul-
titudine canum ingentis fortitudinis et mag-
nitudo / sic vocata .

De prouincijs

Silea regio est palestine sic vocata. eo quod gignit candidiores homines quam palestina. Decem autem duplex est scilicet inferior et superior: et sunt contigue ad invicem et connexe adherentes siriæ et semici. vniuersa gleba ferax est et optima. frugibus fructibus vineis et oliuis vberissima et secunda aquis irrigua. nam iordanc flumine profundius in aliqua sui parte lacus habet nobiles marinos vriles et salubres qui pro sui magnitudine et piscium multitudine maria nuncupantur. Est autem ut dicit Isidorus. lacus iberiadis sic vocatus ab opido iberiadis. et est lacus cunctis salubrior ad sanitatem corporis. efficacior habetque stadia decem. Quere supra de lacu iberiadis et de lacu genetar in tractatu de aquis et stagnis.

Salania regio est in europa. a pscis gallozum gentibus ex quibus cepit occupata (ut dicit Isidorus. libro nono et quindecimo) Nam galli a rege burmie i auxilium euocati regnum cum eo obtenta victoria diuiserunt: sic que dedit inceptis grecis admixtis primo gallogreci nunc et antiquo galloz nomine galli dicuntur et eorum regio galana nuncupatur. Est autem regio latissima et fertilissima europæ continentis magna præter que nunc rutenea a pluribus nominatur.

Salitia puincia est in hispania a candore populi regionis taliter nominata: præ ceteris enim partibus hispanoꝝ dicuntur esse albiores. terra dicitur frugifera / oceano vicina / multis habundans bonis. Diuina origines sibi scribunt. vñ et naturali ingenio valent. ut dicit Isidorus. libro nono. Naz post finem troiani belli plures ex grecis ad galliciam sunt profecti. et ibi manent vsque ad presens tempus.

Salitia europæ est puincia inter pinneos montes et oceanum britaniam constituta / que etiam a cado re populi est sic nuncupata. gala ei grece lac dicitur et ideo sibillos eos gallos id candidos vocat. dicens. nunc lactea colla auro humectant. scdm enim diuersitatem celi / et facies hominum et colorum et animorum diuersitates / exsunt et corporum qualitates. Inde roma graues / generat greca leues / affrica versipelles / gallia natura fortes / ingenioque acres (ut dicit Isidorus. libro nono) becerio ab oriente hinc germania / ab occidente hispaniam / a meridie italiam / ab aquilone vero oceano britanico terminatur (ut dicit Isidorus. becerio quondam fuit tripbaria scilicet belgica celtica et togata. sed has puincias franci nunc inha-

bitant a quibus franca appellatur. Quere supra in littera. ff. de francis et de franca.

Sadis insula est in fuit hispanie si / ra que diuisit affricam ab europa in qua hercules posuit columnas mirabiles et insignes. et inde circæci maris fontibus oceani estus nutritur. Est autem a prima terra. c. xx. passibus separata / quã tri de mari rubro per feci occupantes in lingua sua gadis id est septemantem nominauerunt. pro eo quod man sic vndique circæpta in qua crescit arbor palme silis cuius gummi facrum vitrum cereminiam reddit. ut dicit Isidorus. libro xv. Est autem insula fructibus et speciebus diuersis multas partes orbis / et præcipue occidentis.

Secia a greco rege est vocata qui ipsam regionem incoluit et eam suo nomine nominauit. ut dicit Isidorus. libro xv. sunt eius puincie septem. ab occidente dalmania / deinde ephirus / inde bellades / inde de thessalia / post macedonia / et postea achæia / et due in mari scilicet creta et cecades. Est autem regio latissima multis nominibus nominata terrarum et marium diuinitis opulenta / multorum regnoꝝ domina / militie nutrit / philosophie mater et inuenit omnium bonarum artium et magistræ. cuius gens fuit antiquitus bellicosissima. dono sapientie et scientie predata / sermone discretissima / legi subdita pia / circa extraneos / pacifica circa incolas et domesticas quietæ / contra hostium iniurias intollerabilis nimium infesta. sicut in libro de grecoꝝ laudibus narrat varro.

Sentia affricæ est puincia ageris que de grecoꝝ siue gotorum præcesserunt reliquis. ut dicitur nominata. ut dicit Isidorus libro nouo. qui ingenti agmine gregato nauigio vsque ad libie præter puenit et ibi sedes suas vsque hodie posuerunt. et ex gentis venerunt / deuato nomine getuli nuncupati sunt. et ideo est opinio apud getos mauros et illo gente sibi esse consanguineos et propinquos. ut dicit Isidorus. libro xv. Juxta istos habitabat gaulon gens a meridie vsque ad oceanum belgium peragans in desertis et disartens. hinc nomen gaulon insula dedit que est iuxta ebiopiam / vbi nec serpens nascitur nec vitium ut dicitur idem. Sunt etiam in fine affricæ populi que si bestiales que gramates dicuntur / a gramante rege appollinis filio nominati qui ibi ex suo nomine grama opidum condidit et construxit de quibus dicitur plinius. quod fere a consorcio humanitatis sunt remoti.

Gordones sunt insule oceani ob
uerse p̄mūtuario qđ vocatur ve
sper alerus. quas incolunt gor
gones femine aliri. i. veloci p̄ vicinitatem bir
luto aspto corpe. et ex his fuerunt insule nomi
nate. vt. d. pli. li. xv.

Gria sitie inferioris ē p̄uincia in
europa que vt creditur a magog
filio iaphet est vocata. vt. d. Ili. li.
bz. o. it. vnde di. q. veteres illas nationes ma
gis gestas q̄ goros no minauerūt. Et fuit quō
dam gens fortissima mole corpoy ingēs/ar
morū genere terribilissima. q̄ quoy sobole ma
tima ps euope ⁊ asie credit populata. Nā co
rū sobiles sunt daces et alie nationes ex pte oc
cidentis / genti in affrica / amazonas in azia
et gorozum / psapia p̄cesserūt. vt dicitur idē li
bro nono et quidecimo. Est autē vsq̄ hodie re
gio latissima ab aquilone hīs nozuegia a ba
cia in alijs eius lateribus mari oceano circū
datur. huic regioni adiacet insula quedam no
minata gotblandia gotborum tena dicta qz
a gotis fuit antiquitus habitata. et est insula
frugifera / pasuosa plurimū et piscosa. et multi
plia genere mercū maxime negotiosa. nā pel
les vane et ceteroy copie de regionibus diu
sis ad illam insulam nauigio deferuntur ⁊ in
de in germaniam / galliam / britanias ⁊ bispa
niam per oceanum deducuntur.

Gridum est regio in insula h̄tra asi
am inter sinam et italiam respici
ens versus panphiliam et etiam
ciliam et opposito contra cretam. vt patet in
glosa. sup. actū. xvij.

Ircania est regio in asia sub iugis
caucasi constituta. regio quide ē
latissima hīs multas gentes / mo
ribus et lingua differentes (vt dicit. Ili. li. xv.
Dicit etiam orefius q̄ se extendit a caucaso vs
q̄ in sinam / habens gentes. xliij. que pp̄ ter
re infecunditatem longe lateq̄ euagantur / ex
quibus quedam agros incolunt / quedam de
venationibus viuunt / quedam vero mices ac
bestiales p̄nitiose caribus humanis viuūt ⁊
sanguinem ipsorū bibunt (vt dicit Irido. li.
quidecimo) vbi subdit. Ircania est dicta a
silua hircana que sine subiacet habens ab ori
ente mare caspium / a meridie ammenam maio
rem / a septentrione albaniam / ab occasu sui
bideniam. Est autem silua aspa copiosa in
manibus feris pardis / tigribus / et pantheris
gignit aues etiam que dicunt hircane / quarū
pennę nocte placent. et tales etiam aues in
germania inueniunt (vt. d. isti. ibidem) Ista

hircanie populos veniat iohannes hircanus
filius simonis sumi sacerdotis tpe machabco
rum quib? deuitus iohannes hircanus noia
tus est (vt. d. magister in histo:ijs in p̄ncipio
hystorie euangelice Idem tenā dicit hieronim?

Iberia est regio in asia iuxta pon
tum amenie iuncta. In hac ber
be nascuntur que viles sunt in
ture. vt. d. Ili. li. xv.

Ispaña prius ab iberio amne fu
it bibrea n̄cupata. postea ab hi
spalo fluuio. vt dicitur hispania ē
vocata. et ipsa vere hesperia a stella vesperina
occidentali si fuit antiquitus n̄cupata. Est
autē sita inter affricā et europā a septentrione
pireneis montibus clausa a reliquis p̄ibus
est vndiq̄ mari conclusa salubritate celi equa
lis / omnium frugū secunda / gemmarū ⁊ metal
lorum copijs ditissima. Interfluyunt autem eā
flumina nobilissima scz beris / mineus / hibe
rus / et tagus autū trabens / vt in asia pactol?
et hemus. Sex habet p̄uincias. s. tara conen
sem / carthaginensem / iuctaniam / gallitiam /
bericam / et affricam / in regione affricę crigita
neam. Est autem duplex hispania scz ceterior
et vltior. buaq̄. isti. li. xv (Dicit autē orefius
hispania vniuerso terrarū sicuti zona a circū
sione circūm currenti. qz pelagi pene insula ef
fiatur. h̄mōi angulus ē pp̄rio: qui spectat ad
orientem / a dextris est ei aquitania p̄uincia /
a sinistris balgarito mari coartatur / et narbo
nensium finibus interficitur S̄c̄s angulus
circūm intendit / vbi brigantia ciuitas gallic
sita est ⁊ ad spectaculum britanie se erigit.

Zercius angul? ē quo gade insule inente ad
affricā arblantem montem inrecco sinu oc
ceani p̄spiciunt. buaq̄. orefius. Hispaniaz
etiam p̄mēdat pli. de metallis Dicit em̄ q̄ fe
re tota habundat auro et argento / ere / et ferro
stanno / et plūbo / tam albo q̄ nigro. regiones
habet plures / gentes multas / bellicosas ⁊ for
tes / quoy quidam grecorū aliqui dicunt fuisse
soboles / bisegotoy successores (Idem etiam
dicit isidorus) Nā multas h̄z p̄uincias p̄tia
les / nobis notas. vt gallitiam / qui greci sibi
vendicant originem (vt dicit isti. li. nono) au
stuniam sic dictam. eo q̄ montibus cōtra austu
rum flumen sit vndiq̄ circūseptā. habet ⁊ cel
tiberiam / a gallis celatice sup hiberum flumen
residentibus / sic vocatam.

Idemia oceani est insula in euro
pa britanice insule vicina. spacio
tenarū angustior. sed sita est secun
dior. h̄cc ab affrico in boream porrigitur. vt

De provinciis

dicitur libro quindicesimo. cuius partes partes
in biberium cantabrium oceanum tendunt. vñ
etiam ab hiberno oceano hibernia est nomina-
ta. Est autem insula frumentarijs campis vñ
bernia fontibus et fluuijs irrigua / pratis et
siluis amena in metallis fecunda et gemmife-
ra / nam ibi gignitur lapis seragonus scz iris
qui soli oppositus format in aere celeste arcu
ibi etiam muenitur lapis qui gagates dicitur. ibi
margarita candida inuenitur. Quam ad salu-
britatem celi est hibernia regio valde tempera-
ta / modicus enim est ibi excessus vel nullus in fri-
gore vel calore. Lacus habet mirabiles et fon-
tes. Nam ibi est lacus in quo si per aliquod spa-
cium longum / palus ligneus infigatur / pars que
est infixa terre conuertitur in ferrum pars ve-
ro que est in aqua in lapidem. sed que supra
aquam manet lignum. Est et alius lacus in que
si picas virgas corali / sicut et virgas fraxini
et strano si virgas fraxinias immiscens in conule
as mutabuntur. Sunt ibi loca in quibus ca-
dauera mortuorum nunquam putrefeunt / ibi
semper permanent incorrupta. Est etiam in hiber-
nia quedam insula parua in qua homines non
mouentur. sed quando uimio senio afferuntur
ut moriantur / ipsi extra insulam deferuntur.
In hibernia nullus serpens / nulla rana / nul-
la aranea venenosa. immo tota terra adeo est
contraria venenosis ut terra inde delata et ser-
pentes perimat et buffones. Zana etiam
hibernica et animalium coria / fugant veneno-
sa. et si serpens vel buffones nauigio in hiber-
niam deferant / statim moriuntur. multa salia
sunt mirabilia in terra illa de hibernia dicit so-
linus hibernia inquit est insula que primat.
britanie in magnitudine et humo. incolarum ni-
tu aspera / ibi anguis nullus / ibi quidem rara
gens in hospita et bellicosa sanguine interem-
ptorum hausto pus victores vultus suos obli-
uunt phas atque nephas eodem loco ducunt
ibi nulla apis / et ad ventum in puluere seu lapil-
los si quis sparserit inter aluearia examina fa-
uos deserunt. Ad mare autem hiberium versus
britanniam vindosum et inquietum / et toto anno
vix est nauigabile nisi paucis diebus. Diffun-
ditur autem per centum triginta milia passuum
latum (huc usque solinus de mirabilibus mundi)
gens hibernica est habitus singularis genere et
multa. victu parca / animo seu / vultu feror et
torua / affatu asperus erga suos tamen liberalis et
affabiles ac benigna et maxime illa gens que
nemorosa et paludes inhabitant ac montana
hec canibus pomis et fructibus pro esu et la-

cre per potum est contenta. gens hedica ludis et
venationi potius quam labori.

India orientalis est regio in asia
sic dicta ab indo flumine quo dicitur
dicitur ex parte occidentis. hec a meri-
diano mari porrecta vsque ad ortum solis / a sep-
tentrione vsque ad montem caucasum puenit. habet
gentes multas et opida insulam quoque tabro-
bane. gemmis et elephanti bus referta habet etiam
gerfam et argeram insulas auro et argento re-
fertur et secundes. Sunt etiam vtilis in arbori-
bus / quibus folia nunquam cadunt. habet
etiam india fluuios nobilissimos gangem /
indum et hiranem / regiones indicas illustra-
tes. Est autem india fauonij vento saluberrima
in anno bis fruges nutrit gignit quoque et
etiam colous homines / elephantes ingentes / mo-
noceron bestiam / sitacum auem / hebanum etiam lig-
num / cinnamomum / pip / calami aromatici
mirtum et nutrit et edur. Lapides preciosos beril-
los. crisopallios / carbunculos / adamantes mar-
garita et vniones quibus nobilium ardet am-
bitio feminarum. Ibi sunt montes aurei quos
adiri propter dracones et gniffones et diuersorum
hominum monstra impossibile est (ut dicitur Ipsi-
cuius sunt ea verba omnia supradicta. ut per li-
ty. Est autem india inter omnes regiones orbis
maior / opulenter / potentior / populosior. Unde
mira de iudorum multitudine et potentia recit-
tat plinius in li. vi. c. xxx (dicitur ei) que sunt reges multi
in india / quorum aliqui habent sub se. xl. milia ar-
matu. aliqui habent quingenta milia equitum / et no-
uem milia elephantiu que per oes dies stipen-
diant. Quis multarum operum maxima pietura.
Alii habent pedum. lx. milia. et equitum mille et ele-
phantiu. cc. et hi oes ad principatum bello sunt pa-
rati. vnde per quod terra est potens et opulenta.
vnde ut dicitur ibidem. Iudorum quidam tellurem exer-
cent. quidam militiam capefunt. alij mercos suas
euehunt republicas alij populum temperant / regunt
alij regibus assidunt alij iudicia reddunt qui-
dam potissime religioni vacant / et intendunt
sapientie discipline. Et cum inter oes regiones
sit vastior atque maior per omnibus mirabilior
est nam ut dicitur plinius in li. vii. c. iij.) India inquit in
longo tractu versus ethiopiā in miraculis
habundat. In india ei gignuntur maxima ani-
malia et etiam canes cetens grandiores. ar-
bores etiam tate / peritatis sibi crescere dicuntur /
ut sagittis superari nequeant. Hic autem faciunt vber-
tas soli et tempus celi et habundantia aquarum
fficus arbor ibi tantum se prendit ut sub vni-

latitudine multe turme possint discubere. Aru-
dines etia ibi sunt tante pceritatis vt singu-
la intermedia aluco nauigabili temos homi-
nes interdum ferunt sunt autem ibi homi-
nes magne stature altitudine. v. cubitoꝝ extende-
tes q̄ nec expuūt nec dolore capiti nec dentū nec
oculoꝝ languonibꝝ afficiūt. nec ab imoderato
calore solis eorum corpa leduntur. s̄ potius in-
durantur. philosophi etia eoz quos gignoso-
phistas vocant ab ortu diei vsqꝫ ad occasum
stando in calidissimis arenis solem immobilibꝝ
oculis intuentur. In quibus etiam montibus
sunt homines qui habent auersas plantas ⁊
digiti in pedibus sunt octo. Sunt et ibi cani-
na capita habentes qui feraz pellibus vestiū-
tur. in latrant vt canes et aliter nō loquuntur.
Uenau et auapio viuūt. vnguibꝝ et denti-
bus sunt armati. In magna sunt multitudine
plus q̄. c. xx. milia (vt tradit idem) sunt etiam
in quadam gente indie femine que nunquaz
panunt nisi semel ⁊ geniti confestim canescūt
ibi satiri et ceteri homines monstruosi de qui-
bus in tractatu de animalibus monstruosis.
dictum est. Sunt et quidā homines in fine ori-
entalis indie circa ortū ganges boies sine ore
vestiti frondū lanuginū qui solo odore nariū
viniunt nec aliquid comedūt vel bibunt. s̄ so-
lum odorem florum et siluestriū maloz nari-
bus attrahunt. et inde viuunt. in malo odore
cito moriuntur. Sunt alij qui diuissime viuūt
et nūquā senescūt. Sūt etiam qui in iuuenta-
te canescunt in senio nigrescunt. hec et multa
alia recitat pli. ibi mirabilia.

Idumea regio est in arabia ab edō
id est ab elau filio isaac nominata
Nam filius esau qui edon cognō
miuatis est expulsus amoritis terram illā va-
bitauit et eam idumeā id est terrā filioꝝ edon
deinceps vocauit. Est autē idumea p̄ quedam
deserta a palestina sepata. cuius fines vsqꝫ ad
mare rubū se extendit. Est autē terra fortis et
montuosa. sub forti calore solis constituta. et
ideo incolae terre contra solis arēorem faciunt
sibi domos subterraneas. et spelūcas vt dicit
glo. sup̄ abdiam.

Idēa ē regio i palestina ex noīe iu-
de appellata. cuius tribꝝ reges habuit. hec p̄
chanaan est dicta a filio chān siue a decē cha-
naneorum gentibus. quibus expulsis iudei il-
lam terram possiderunt. Inicium longitudis
eius a vico arfa. vsqꝫ ad uicū iuliatē pomigil/
in quo iudeorum et tiroꝝ habitatio est cōmu-
nis. latitudo autē eius a monte libani vsqꝫ ad
lacum aberiadis se extendit. in medio autē in

bee est ciuitas hierosolimoz. quasi ymblicus
totius regionis terre variatū opum diues. fru-
gibus et fructibus valde fertilis. aquis illu-
stris. habundans in metallis. cedris. palmis
cipissis. et alijs nobilissimis arboribus insig-
nis. plena vineis. malis. granatis. et oliuis. ter-
ra lactis et mellis. Unde secundū Gregoriū
iudei eam panibus repromissam terram fluen-
tem lacte et mele putauerunt. Cum ibi illis re-
surrectionis p̄rogatiua polliceretur. vt. d. is. li.
bro. xv. De hac. d. plini. li. v. c. xiiij. Judea ps
est siriē quē longe late q̄ diffunditur. que egypto
et arabie prima est asperis dispersa mon-
tibus quā iordanis amnis p̄fluit et galileam
a ceteris iudeis diuidit et distinguit. In iuda
autem est hierosolima ciuitas clarissima vbi
um orientis. Dabet autē iudea fontes calidos
et salubres. habet etiam in fine mare mortuū
quod lacus asphates dicitur. sic dictum eo q̄ nihil gi-
guit viuū. nisi bitumen in quo nihil viuūt. sed
si p̄iectum fuerit aliquid vini sup̄narat. ab h
lacu iordanis amnis ebibitur et laudatas p̄-
dit aquas pestilentibus intermixtas.

Italia regio est magna in europa
a grecis populis nūcipata olim
et ideo magna grecia nūcipata ē
vt. d. is. li. xv. Deinde a rege saturno saturnia
est vocata. eo q̄ ibi saturnus aliove de suis se-
dibus pulsus ibi latuit. Postremo ab italo
siculorum rege ibi regnante italia est vocata.
cuius situs longitudine amplius q̄ latitudine
a arāo in eury p̄tenditur a mediterraneo ma-
ri. ab aquilone adriatico clauditur. ab occasu
alpiū iugis finitur. terra est in rebus omnibus
pulcherrima soli fertilitate p̄abuli vbertate gra-
tissima nobiles habet lacus. sicut vennatum
auemū atqꝫ lucernū et multos alios finiuos no-
biles scz eudanū siue padum aberum becca/
num et hūiusmodi. gignit gemas. s. gagarē li/
guū margaritā et corallū. veam q̄ serpentē
lin cem feram et multas auū species singula/
res. Dec regio dicitur esse espora ab espo stella si/
cut et hispania. eo q̄ greci nauigando in italiā
et in hispaniam considerant stellā illā. s. hi-
spania dicitur hespa vltima q̄ in loco vltio sub oc-
casu ē locata hucusqꝫ. is. li. xv. In oēs autē re-
giones europae occidentales. italia optinet p̄ni-
cipatū. In insulas ei bz nobiles et potē mans
insignes. puinitas cūctis diuinjs locupletes
ciuitates populosissimas. muri fossatis ⁊ alijs
apparantibꝝ bellicosissimis fortibus. auri ⁊ ar-
genti copiose habūdantes. duodecī sm pli. li. iij.
famosas ⁊ potētissimas p̄ter p̄culares insulas
ūinct regiones / de quibus idem tractat.

De provinciis

Est autem contra orientem septentrionem et occidentem altissimis alpidibus et montium iugis vndiq; circincta. 7 quibus oriuntur nobilissima flumina renus scy et danubius que germaniam prefluunt. et rodanus cum canaa. et multis alijs que gallia maxime lugdunensem et narbonensem et belgicam in locis plumbis circumfundunt.

Icaria est insula de cicadibus ab occidente que icano mari nomen dedit. et facit inter fauicium cindonum p'latiis p'minentibus inhospitalis est et nullis finibus portuosa. Dicitur autem icaria ab icaro cretensi. qui ibi submersus est. vt. d. Isidorus. li. xv.

Insula autem dicitur terra mari vel flumine arcuata. qz in solo sita (vt dicit Is. li. xv.) vndiq; aquarum fluctibus insula includitur. at tamen ille sic non frangitur nec dissoluitur. quin potius p' applicationem fructuum ad insulari ripam p' coactionem p'num terrestrium insula amplius solidatur. In extremis siquidem riparum pubul aquarum alluione aliquantulum subcoarctatur. et consumitur. sed circa eius interiora. et eius consumptione extrinseca fortius adunat. Insule etiam quandoq; fluctibus et aquarum mundationibus cooperuntur et per terre et limi coactionem augmentantur. et aque viant arcuatione et humoris p' poros attractione. insule virefunt et fecundantur.

Karthago nomen est ciuitatis et provincie affricae in hispania. et e duplex maior et minor. et vtraq; cohabitabit mardido p'fascens de fenice. In litore affricae duplici vrbē p'didit. reā p'mo carcadeli qua fenicea nominauit. que sermone vso karthago vocata est. et ab hac ciuitate tota p'vincia in posterum karthago est vocata. Ciuitates autem hanc cum fuerat nominatissima et non inferior roma sapio als scipio cum romanorum exercitu destruit penitus et deleuit. vt. d. Is. li. xvi. que autem nunc est a romanis postea condita est. vt. d. idem. Est autem karthago in vera affrica inter bizatum et numediam sita. a septentrione mari sicculo iuncta. et a meridie vsq; ad genilo regionem porrecta. cuius pars prima valde est fructifera. oleis et fructibus valde fecunda. metallis plena. pars vero vltior circa numediam serpentibus et bestijs est puia. atq; onagris magnis in deserto vagantibus. vt dicit Is. li. xv. ibi etiam est triplex elephantorum et aliarum bestiarum multitudo. vt dicit Plinius. li. v. c. v.

Karintia p'vincia est modica germanie in europa. habens p'vincia ab oriente. ab occidentem italiā danubium a septentrione dalmatiam et salomoniam a meridie. in vna p'vincia. et in alia mari adriatico terminatur. et terra fertilis in multis locis. habundans feris pecudibus. et iumentis gens bellicosa et fortis. munita in opibus et in castris. Est autem terra p'pter alpium vicinitatem frigida niuibus et pluuijs frequens. vbi p'pter frigiditatem aquarum a niuibus solutaru circa montana plurimi (vt dicitur) sunt strumosi. ibi vrsi multi bisones et alie bestie mirabiles et siluestres. Ibi etiam sunt gires comestibiles qui quibusuis videntur esse de genere murum. comeduntur tamen. qz carnes habent sapidas atq; pingues.

Karisa est insula a quodam duce sic nominata. distans a sardina. xx. milium fere contracta contra aspectum italię. et est insula pascuis fertilissima. O fertilitatem p'didit quidam thaurus qui pabulis grana de pabulis ligurie ad illam insulam sepius traxerat. Nam cum quidam mulier karisa nomine illum thaurum cum alijs iuxta litus maris reget in armento. videns illum thaurum mare intrare et quotidie melius refectum redire ad armentum. cupiens scire incognita sibi pascua. thaurum a ceteris egredientem est vsq; ad insulam nauigio psecuta. cuius regressu fertilitatem insule cognoscentes ligurie nauibus ibi pfecti sunt eamq; nomine mulieris auctores et ducis insulam karisam deinde vocauerunt. Est autem multis p'monij angulosa. gignens lenissima pabula et lapidemobilem. que greca baccē vocant (vt. d. Is. li. xv).

Lacedemonia que alio nomine dicitur spactania in finibus grece iuxta traxam e p'vincia in europa. habitatores dicuntur lacedemones a quodam lacedemone semole filio bi lacedemones in bello contra messenas timetes diuinitate plij spiritus amittere pceperunt. vt eorum virgines cum iuuenibus domi relicis concubarent. sic ex promiscuo virginum concubitu iuuenes et incertis parentibus nati ex nota matris pudoris. sparitam vocati sunt. vt. d. Is. li. x.

Leconia sicilie e p'vincia. O p'p'lectunij sunt vocati. homines robusti et fortes et bellicosi. Est autem leconia regio cuius gleba e fructifera palustris in multis locis et valde nemorosa. fluminibus et aquis irrigua. feris et pecudibus valde plena. Nemoibus autem

et paludibus est munita. paucas habes alias
munitiones preter flumina / nemoza et palu-
des. et ideo in estate vix potest illa regio expu-
gnari. sed solum in bieme quando aque et flu-
mine congelantur.

Libia est eiusdem regionis et
ideomatis punitia spcatis / que
longo maris oceanii interuenit a
finibus germanie est diuisa cuius incole lino-
mes antiquitus vocabantur. quoz natus fuit
mirabilis ante q̄ a cultura demonū ad vnius
dei fidem et cultum per germanos cogentur
nam deos plures adorabant / propbanis et
sacilegis sacrificijs responsa a demonibus ex-
quirebant / augurijs diuinationibus serue-
bant / mortuorum cadauera tumulo non tra-
debant sed potius scō rogo maxim o vsq̄ ad
cineres comburebant. post mortem suos ami-
cos nouis vestibus vestiebant et eis pro via-
tico eius oues et boues et alia animantia exbi-
bebant seruos etiā et acillas cū alijs reb⁹ ipis
assignantes vna cū mortuo et reb⁹ alijs incen-
debant. credentes sic in censos ad quamdam
vniuoz regionem feliciter ptingere et ibidem.
cū pecoz et fera oz sic ob grām dñi cōbustoz
multitudine felicitatis et vite temporalis pa-
triam inuenire. hec patria tali errore demonū
antiquissimo tempe fasciata / modo in parte
magna cum multis regionibus subditis vel
annexis diuina pcedente grā et coopante ger-
manoz potentia iam creditur a predictis.
esse erroribus liberata.

Licia sinus est maris et portus
ciuitas maior listra dicitur. a qua
de siria panphilia in italiam nauī
ganit. vt patet Actū. xvij. Hec aut regio ve-
ro nomine dicitur licaonia / cuius ciuitates dicitur
fuisse listra et deiben / ad quas paulus et bar-
nabas ab iconio fugerunt / vbi sanato viro in
listris licaonice barnabā souē et paulū merca-
rium vocauerunt / et eos adorare voluerunt /
vt dicitur actū. xiiij.

Lidia sedes est antiqua regnoz /
quā fluius paco exulit in diuis
torribus aureis. hec aurea moe-
nia dicebantur. que dum pre breuitate duos re-
ges fratres scz lidū et arrenū ferre nō posset.
vncq̄ fontem arrenus est ingenti multitudine
pfectus loca gallie occupauit et arrenam no-
minauit. Lidis autem a lido fratre rege salicy
q̄ remanserat in punitia cognominata est. cō-
iungitur ab occidente minor frigidie / habens
similitā vrbem ab oriente quā belles fluius
tingit / cuius campos pactesius herinus citat

fluunt barenis aureis locupletes. vt. d. is. n.

Libia regio est magna in affrica sic
dicitur. eo q̄ lbs. i. ventus affricus.
inde fiat. vt. d. is. li. xv. Alij dicunt
epasum filiū iouis qui etiam nephi in egypto
condidit excastra vxore sua filiā nomine libi-
am pcesse que postea in affrica regnū posse-
dit. et cuius nomine / illa terra fuit deinceps li-
bia appellata. Est autem libia in pncipio af-
frice posita / cui ab oriente est egyptus / ab oc-
cidente sireos maiores et trogo dite / a septen-
trione mare libicū a meridie ethiopiā et bar-
bariā. varie nationes et solitudines inaccessi-
biles ppter bestias feroces serpentes / draco-
nes q̄ pcreant basiliscus. huicq̄ isido. li. xv.
Est autē libia terra feruda et pusta / multā ge-
nerā i diuersis locis monstruosa et venenosa
et multa in diuersis partibus p̄ciosa / vt puta gē-
mas p̄ciosas / aurum / et argentum / in magna
copia frumentum / vinum / et oleū / et varia a-
romatum genera. p̄mū autē originem cōtra-
xerūt habitatores libie apud benicon filio chā
vnde fluius currens p libiam et maritimam
partē dicitur et omnis regio computensis no-
minatur. (vt. d. glo. sup. gen. xi.

Lithonia germanie ē quasi vl-
tima et finalis punitia a rege lo-
cavo nominata. hec ab oriente ha-
bet renam siue brabantiam / a meridie renum
et alsatiam ab occidente galliam senonensem /
a septentrione galliā belgicā / banc mosa flu-
uius p̄terfluit. in hac ciuitas metis consistit.
Est autem regio in multis locis fructifera / vi-
nifera / fontibus et amnibus irrigua / montuo-
sa / siluestris / et nemorosa / feris / pecudibus /
et armentis / secunda. Senis est mixta / ex galli-
cis et germanis fontes hz mirabiles et medi-
cinales ex quozum potu languores varij sanā-
tur.

Lithamel hispanie ē punitia pa-
asim flumē et vagia opidū et cre-
gio metallis referta / his aur. et ar-
gentū ferz et plūbū albū atq̄ nigrū. d. pli. li.
iij. c. lxxij.

Luritanica a colore populoz ē vo-
cata quasi nigrū hominū patria.
greci em nigrū mauron vocant.
Sicut et galli a cādore ppli sūt dicit / ita mau-
ri a nigro colore nomen sūt sortiti / cuius p̄-
ma stipensis est. que stipi habuit opidum
a quo etiam vocabulum traxisse regio perbi-
benur. Alia vero prouincia mauritanica ce-
sariensis. que colonia cesane Luritanis.

De prouinciis

fuit et nomē puiniē dedit. vtrāq; igitur puin-
cia que sibi inuicem sunt cōiuncte / ab oriente
numediam habent / a septentrione mare mag-
num / ab occasu flumē malūā / a meridie mon-
tem astraxim / q̄ discernit inter se cundā terram
et barenas iacentes ad oceanū. alia est mau-
ritanea angitana que sic a cingi menopolita-
na ciuitate est vocata. hec vltima pars est affricę
et exurgit a montibus septem / habēs ab oriē-
te flumē malūā / a septentrione fretum candi-
catum / ab occasu oceanum atlanticū a meri-
die glanfalum gentes vsq; ad oceanū hespe-
rum penetrantes. et est regio gignens ferās /
simias / dracones / et strutiones / et elephan-
tes. buci vsq; isido. li. xv. Pli. aut. d. li. v. c. ij. i
mauritanica inquit est ancolumgens que inba-
bitant iuxta atlanticū montē versus oceanū
in loco nemoroso / scabris fontū irrigua. vbi
sponte nascuntur omnia genera fructuum nec
vnq; facietas desit voluptantibus incolarum.
Est autē locus ille elatus sup nubila atq; in vi-
cina lunaris circuli. et dicunt eundē locū nocti-
bus mutari crebris ignibus et egyptanorū sacri-
dotūq; lasciuia in tybiantum ac silule cantu q̄
panorū q̄ cimbalorū sonitum p̄strepere. sicut ce-
lebrēs auctores p̄diderunt. Reserunt autē ibi
arbores mirę p̄centatis quantum folia sunt o-
bouifera et sunt similia ap̄so q̄ tenui lanugine
sunt obducta de qua vestes cōficiuntur ad-
dita arte sicut de bombace. ibiq; crescit berba
que dī euforbia a suo inuenitore sic appellata
cuius lacrimę succum vitis laudibus extollit i-
dantate visus et contra serpentū iacus et venie-
na. vt. d. idem ibidem.

Macedonia in etordio ab ematio re-
ge ematia fuit dicta sed macedo-
deucalionis. nepos postq̄ ibi ha-
buit p̄ncipatum mutauit vocabulum et eam
macedoniam a suo nomine nūcupauit. vt. d. is-
do. li. xv. Est autem cōfinis ab oriente ege-
mari / a meridie achaie / ab occasu dalmance / a
septentrione messie. vt. d. idem / fuit autem patria
Alexandri magni et regio in auris venis et
argento optima / lapidē que nrem vocant gignit.
In eadē puincia est mons olympus q̄ ex-
cellenti vertice tantum extollitur. vt in eius ca-
cumine nec nubes nec venti nec minies sentiū-
tur. vt dicit idem. De macedonia autē. d. pli.
li. iij. c. xi. Macedonia autem ematia dicta
terrarum imperio est posita. becasiam / ameni-
am / sibiemiam / albaniam / capadoniam / siriā
egyptū / taurū / caucasum / est transgressa. hec
in bacris medis p̄lis dīata est / et possedit to-
taliter orientem hec scz indie nutrix p̄stigia

liberi patris et becalis euagata. hec est illa
macedonia / cuius vno die paulus emilus im-
paroz. lxx. vrbes directas vendidit. vt. d. idē.

Magnesia grece est puincia inter thes-
saliam et macedoniam interme-
dia multas continens gentes opi-
da et ciuitates. vt dicit pli. li. iij. c. r.

Mesia a messium puenit est voca-
ta. et est p̄ma puincia quā dan-
nubius vsq; ad mediterraneum
mare reducit. vt. d. is. li. xv. hec ab oriente bo-
stis danubij iungit. ab euro autem ratię / a
meridie macedonie / ab occasu histrie copulat
vt. d. idem. Est autem regio cōtinens plures
gentes opida et ciuitates frugibus ferax / ba-
bundans in venis mineralibus et in lapidi-
bus et etiam metallis

Mesopotania grecam et himologi-
am possidet eo q̄ duobus fluminibus
ambitur. nam ab oriente tigris
habet / ab occidente eufratem. Incipit autē a
septentrione inter montem taurum et caucasū
cuius a meridie sequitur Babilonia et caldea
vt. d. isido. li. xv. Est autem regio in asia ni-
tum ampla tam in latū q̄ longum habundā
in frugibus / p̄saris / p̄caudibus / et armentis
locuples in diuinis et metallis.

Media a medio rege est dicta q̄ pu-
niam illam primitus est aggressus
Dabet autē media ab occasu p̄bia
regna. a septentrione armenta circūdat. ab or-
tu caspios videlicet mōtes. a meridie hz p̄sā
Dec regio sola medicā arborē p̄mit quā alia
regio nusq; gignit (vt. d. is. li. xv. Est autē re-
gio valde opulēta multis fluminibus irrigua /
ciuitatibus et opidis p̄dara. multorū p̄plo-
rū dīa / auius reges magnam babiloniā ac chal-
deorum impium antiquitus deuicerūt / istius
autē regionis incole vna cū p̄sīs nauigio in
affricā transuecti cum libijs se miscuerūt. quos
libij corrupta lingua et barbara mauros vo-
cauerunt. quamuis mauri a nigro colore sine
greco ideomate sic vocati. vt. d. is. li. ix.

Melos est insula vna et cōdadibus
que omnium insularum est rotun-
dissima. et ideo melos. id est ron-
da est vocata (vt dicit. isido. li. xv. Est autem insula multis
bonis referta. (vt. dicit. pli.) et spacij breui-
oris quantitatem soli fertilitas recompen-
sat.

Idia est insula in bibernie punitia que in punctali medio est. prout dicitur collocata sic dicitur a quodam rege qui inter quinque filias totam insulam in quinque partes equales diuidens illam partem insule. quasi parte medicullum ad usum proprios deputauit. propter quod et illa bibernie insula portio media quasi aliarum terrarum in circuitu media hodie nuncupatur. Est autem illa patria quo ad glebam fertilis in frumentis/pascuis et armentis/babundans in piscibus/camibus et alijs uicualibus/burni/casci/atque lactis/fluminibus est iniqua/fontibus atque lacubus multiplicis effectus (ut dicitur et virtutis. sicut dicitur habere aspectum delectabilem aerem salubrem quo ad siluas. et paludes/in eius extremitatibus habet aditum valde forte. et sic propter populi multitudinem/castros et opidorum fortitudinem camera vocatur bibernie vulganter propter pacem.

Misena germanie est punitia ab urbe que missene dicitur sic vocata. cum boemia coniuncta et polita in solortu/cum baiona in meridie/cum saxoniis et tunc in occidentem/cum rena et tinnam a septentrione. et est terra ampla et spaciola nunc plana nunc montuosa/fertilis multum et pascuosa/aquis optimis iniqua. nam nobili flumina albie pro maiori sui parte eius longitudinem est profusa: ciuitates habet fortes et opida et castra fortia et munita. gens locuples est generaliter in diuersis frugibus scilicet pecudibus et metallis. tunc sit populus magne fortitudinis et pulchritudinis et elegans percentans. est in gens benigna et pacifica ex natura minus germanicis habitans in omnibus feritatis.

Iselene est insula in mari adriatico pro qua de siria et cypro in italiam nauigatur. ad quam difficilis est accessus propter bitalassum id est litus in mare extensum. terre enim illius barenie interiectu diuiditur mare. et fit quasi duplex. unde naues impingentes ad barenas de facili defringuntur. (ut patet in actibus apostolorum. c. xxvij. tam in textu quam in glo.) Et quauis incole illius insule sint barbari circa non periclitantes et ibi naufragium patientes/sunt humani. ut patet ibidem. ad hanc insulam peruenit paulus quando nauigauit contra romam/ubi uenenum uipere que manus eius adhaeserat in sarmenta euasit bestia et cussa in ignem et exusta. In eadem enim insula multa miracula perpetrauit. ut dicitur actuum. xxvij.

Nabatea est arabie punitia a nabateo filio bysmaelis dicitur et est

inter arabiam et iudeam intermedia. Surgit autem ab eufrate et porrigit usque ad mare rubrum. ut dicitur Isai. li. xv. Est autem terra pinguis fertilis in frugibus fructibus. pecudibus. pascuis lapidibus et metallis. de hac dicitur plinius li. vi. c. xxx Nabatei inquit opidum incolunt petram nomine in conualle huius fere duo milia passuum in latitudine circadatur montibus inaccessis anime interfluente et distat ab opido gaza de passuum a sinu persico. c. xxxij. passuum.

Regia latissima est europe punitia/mani fere undique circūcincta. sub aquilone distat goroze regio nibus preterminata. Nam a parte meridiana et orientali per quendam flumem qui alba dicitur a gotia est diuisa. Est autem regio frigidissima et asperissima/montuosa/siluestris et nemorosa. cuius incole plures de uenatione et piscatura uiuunt/quam de pane. Nam rara est ibi annonae propter frigiditatem magnitudinem. ibi fere multae/ut ubi uis. ibi sunt sibi qui et castores dicuntur mira sunt ibi et multa monstruosa. fonte semper sunt ibi in quibus omne impostum corium siue lignum statim in lapidem conuertitur. in eius aquilonari parte non uidetur sol occumbere in aestiuali solstitio per plures dies. nec etiam uidetur sol ibidem per totidem dies in solstitio hiemali. unde tunc tempore incolae terre operantur cum candelis. frumentum uinet et olei expers est nisi alium deferatur. gens autem corporis ingentis est stature/et pulchre forme/et magne fortitudinis ac robuste. validi sunt piratae et uirtutis et animositatis magne. ab oriente hinc galliam. a septentrione isolandiam ubi mare propeu congelatur. ab occidentem mare hybernicum oceanum et britannicam. a meridie daciam et cathie finibus terminantur.

Romania que nestria a noxiis pro prijs est dicitur qui nauigio uenientes de noruegia litus oceanum gallicum obtinuerunt/qui tandem punitiam in circuitu inhabitantes eam normanniam uocauerunt. hinc autem oceanum britannicum ad eunum/sinum aquitanicum ad occidentem/galliam ad meridiem/et oceanum ad aquilonem. Est autem gleba eius frugifera et pinguis campis/memoribus/et pratis insignis: portibus maris nobilibus/feris et pecudibus fertilis/nobilissimis ciuitatibus et opidis ualde fortibus/et metropolis dicitur rothomagum/ciuitas nobilis sita super flumem qui secana ab incolis nominatur. cuius gens est fortis/populosa et bellicosa/urbana in habitu modesta/pia in affectu/pacifica in conuictu.

De provinciis

Quamvis est regio in africa carthagini pingua et vicina. Inquit autem a flumine aruifigam et definit in limite cogitanorum. habet ab ortu fines minores / a septentrione in mare tendit in fardintia / respicit ab occasu mauntianiam shphenfem a meridie ebiopu gentes. est regio capis pinguis in multis locis / ubi autem siluestris esiferas generat / ubi magis est ardua equos et onagros / pcreat / cuius vltiora serpenibus et bestiis sunt plena. marmor generat craniū quod numedium dicitur (vt. d. .lil. li. xv.)

Arbonensis puincia. vt dicit plinius. li. iij. c. v. appellatur pars gallicarum que mediteraneo mari aluitur quondam gallica bracara dicitur que amne narbo ab italia est disiecta et alpiū iugis. nulla ei est puincia pferenda in cultu viroꝝ indignatione nec in cōplentudine opum breuiter qz italia ponus q̄ puincia est dicenda. flumina habet nobilissima in que rodanus galliarū fluuus fertilissimus de alpiibus se rapiens p̄terfuit puinciam narbonensem. stagna habet multa / et portus plures et p̄mnciorum multa inter que marfiliā obtinet p̄ncipatum totius aut narbonensis puincie longitudo p̄tinet. cc. et lxx. milia passū. latitudo vero. cc. et lviij. milia passū vt tradit agripa bucusqz Plinius.

Ophir nomen est puincie in iudea ab opbir viro d̄ posteris beber nominata / q̄ et terra antea antiquis appellabatur eo qd motes aureos habeat que a leonibus et ferissimis bestiis incolunt ad q̄s nullus accedere audeat nisi nave stante iuxta litus et iuxta terram quā vnguibz leonū ceterarūqz ferarū fossam inuenit vt si bestie eū ferint facili in mari recipiatur (vt. d. rabba.) sup illū locū. cū venissent naues salomonis in opbir sumptū tamen aux. et. iij. Re. nono. S (idem fere dicit pli.) Inuit et nuntit olim h̄ puincia aux / lapides p̄ciosos crisopassos et adamantes n̄m lignū et bebanū aues psitacos et pauos et dentes ebumeos simeas et bestias alias mōstruosas (vt. d. pli. et isti.) ad hanc regionē de iudea p̄ lōgos maris rubri circuitus puenitur et p̄ insulā asion gader quā postea alexander magnus terre adēquit in opbir p̄trā situr. incole aut terre opbir venientes de stirpe bebreā fluuū copue vsqz ad regionem indie / que nunciōna nūcupat̄ habitauerūt (vt refert ioseph) (et ab opbir nepote beber opbir totaz puincā vocauerūt. vt. d. rabanus sup. ij. li. c.

vij. B. fuit autē iste opbir filius iechtran filij beber. (vt pz. Gen. x.) Est autē ista regio vicina terre eulath quā gion circuit. vt d̄ Gen. ij. et ei in mōtibz aureis et specibus aromaticis est similis et in gemmis. vt dicit plin.

Olandia est quādam puincia modica sita iuxta hostia reni vbi intrat mare. p̄bantie pingua. a meridie vicina frigie / ab oriente oceano. vñ britanice p̄iuncta ab aquilone interiori gallie belgice ē p̄p̄inqua atqz flandrie ab occidēte Est autē terra palustris et aquosa fere ad modū insule vndiqz maris brachijs / atqz reni fluuio circūfusa habens lacus et stagna multa et pasua valde bona. et ideo amentis pecudibus et iumentis est referta. eius gleba in locis plumbū est valde frugifera / et in plumbū etiā nemorosa et qua formatur materia apta ad ignium vutrimēta et est terra diuinijs q̄ transeunt p̄ mare et flumina plurimū opulēta. Civitas capitalis traie etiā inferius nūcupat̄ in latino. butredū nō d̄ in ideomate germanorū. Nā ad germaniā p̄tinet quo ad sitū / quo ad mores / quo ad diuinum et etiā quo ad linguā. gens elegans ē corpe robusta vinctus / audax aīo / venusta facie / honesta in moribz / deuota deo / fida hoībz / et pacifica / minus p̄dis intendens et rapibus q̄ alie germanie nationes.

Recada oceani ē insula iuxta mare britanica in europa a q̄ et cetera insule multe eidem p̄tinentate et vicine orades insule nomiant. et sunt in vniuerso xxxij. qz. xx. de ferre sūt. xij. incolū. vt. d. Jsi. in li. xv. c. de insulis.

Paradisus ē locus in p̄tibz orientis constitutus. et vocabulū ex greco in latinū veniit or̄ porro in bebrat̄ eo edē d̄ qd apud nos delite interpretat. vt. d. Jsi. li. xv. c. ij. Est ei or̄ delitay. vt. d. ibidē. qz et oi genere ligni / et pomi / ferarū arborū ē cōstitus / b̄ns in se lignū vitē. nō ibi ē fr̄g / nec flus. s̄ p̄petua aeris tempestas. et annus medio fons p̄p̄ens totū nemū irrigat. diuiditqz in quorū nascencia flumina. / et adit p̄ p̄cā p̄mī bonis humano generi intēdu? fuit. qz vndiqz flāmea rūp̄bea. i. muro igneo vndiqz circūcūcta. ita vt eius p̄ne cū celo incendiū p̄uigat. p̄sidiūqz angelorū arcēdis spiritibz malis sup rūp̄bea flagrantia ē a d̄no ordinatū. vt boni nes flamme / angelos vero malos boni angelū submoueat / ne alicui spū vlt̄ carni peccat̄ia adit̄ pateat paradisi (bucisqz Jsidor? lib. v. cap. t̄rcio.) vbi tractat de reginibus

Secundum autem magistrū in histo. c. ij. sup
genesis dicit sic plantavit deus a principio crea-
tionis herbas et arboribus locum deliciaz. ap-
tauit et hoc in mundi principio. s. in oriente. et
ille locus est amensissimus longo tere et maris
tractu a nostro habitabili segregatus a deo et
ditus. i. altus ut vsq; ad lunarem globā atin-
gat. vbi ppter situm altitudinē aque diluuij nō
puenerunt (ut dicit idem) De paradiso autē
dicit. Jo. dam. qz vero ex visibili et invisibili
creatura conditus erat deus hominem fecit
dum suā ppriā imaginē et similitudinē sicut
quendā regē et principē omnis terre et omniū
que sunt in ipsa struxit quasi quandā regio-
nem in qua cōuersatus beatam duceret vitā et
ille locus diuinus est paradysus dei manibus
in edō id est in delitijs et voluptate plantatus
In oriente quidem omni terra celsior: penitus
spatio et tenuissimo aere arcūfulgens / plantis
semp et floribus comans / et bono odore ple-
nus / lumine repletus / pulchritudinis vniuer-
se / gaudij et exultationis pmpuarium creatu-
re sensibilis excedens intelligentiam / diuina
regio et digna ei / qui scdm imaginē erat i quo
nihil irrationabilū habitabat. sed solus ho-
mo diuinarum manū plasmā. Item strabus
et beda dicunt qz paradysus est locus in orien-
te positus / in teneo oceano et montibus op-
positis a regionibus quas incolunt homines
secretus et remotissimus est / ptingensq; altitu-
dine vsq; ad circulū ipsius lune. fuit autē lo-
cū sūme conueniens homini innocenti ppter sū-
mam eius temperiem. qz non frigus ibi nec est
sed ppetua temperies. ut dicit Isidorus Item
ppter omniū bonoz abundantā. qz. ut. d.
Augusti. de ciuitate dei. li. xiiij. c. x. quid time-
re aut dolere poterant in loco in quo erat tan-
ta affluentia bonoz. vbi non oberat quicq;
quod bona voluntas adipisceret. nec erat qz
carne animū hominis felicitate viuētis offen-
deret vel in aliquo molestaret. Item ppter sum-
mam amenitatem: Nā vniuersē pulchritudinis
erat promouantū. ut d. dama. qd attestat. tam
arborū qz floz et frōdiū. immarcescibilis pul-
chritudo. Nā arbores comā nō pdunt. flores
non marcescunt. Item ppter sūmā iocundita-
tē quod attestat fructū dulcedo. qz ibi est om-
ne lignū pulchz visu / suauissimū ad vescendū
Gen. ij. Item enā attestat lucis plenitudo. nam
puritan acri claritas lucis p portio natur. ut.
di. beda. Item ppter soli fecunditatem. qd atte-
stat sonū irrigantū. multitudo. Dicit enī Gen.
ij. fons ascēdebat et irrigabat paradysum. qz in q
mor: flumina ē diuisus. Gen. ij. Item ppter

loci fecunditatem. qd attestatur situatonis et
altitudo. nā lunarem tangit circulum (ut. d.
beda et isido.) id est ptingit vsq; ad aerē que-
tum post istum aerem turbulentum vbi finis ē
et terminus exaltationum et vaporū humidoz
quorum fluxus et pgressus lunari corpori ap-
ppriatur. sicut exponit alexander non. secun-
dum veritatem attingit in altitudine orbem lu-
ne. sed circulum lunarem videtur attingere ip-
solice ut eius maxima altitudo et incōpabilis
respectu terre inferioris insuaretur. Item ppter
eius incorruptibilitatem quod attestatur eti-
sternum ibi vite longitudo. nāz ibi sūt enoch
et belias viui vsq; hodie et in corrupti. di. ma-
gister in histo. Nihil enim potest ibi mori qd
est viuum. nec hoc mirandum est de paradiso
cum in hibernia sciamus esse insulam in qua
mortuorum corpora non putrescunt. et aliam in
qua homines. non mori possunt. sed oportet
ut vltimo senio vltra insulam deferant. Que-
re supra de hibernia in littera. D. de paradi-
so autem et eius situ fuit opinio apud gentes
ut refert plinius (ibi loquitur de insulis for-
natis. de quibus etiam loquitur isido. libro
quindecimo. inter quas est vna que omnia fe-
re parturit bona. vbi humus sponte procreat
omnes fructus. vbi in iugis collium arbores
viore frondium et dulcore fructuum semper
veshuntur. vbi ad herbarum vicem messis et
olus crescit. vbi et gentiliū erro: et secularium
camina poetarum propter soli fecunditatem
easdem insulas paradysum esse putauerunt qd
quidem ponere est ononeum / cum pdicte in su-
le fortunate sunt in occidente contra leuā ma-
ritime in oceano collate (ut. d. Isido. li. xv.
Paradysus autem in oriente in altissimo mō-
te in cuius cacumine cadentes aque maximū
faciunt lacum que in suo casu tantum facit stre-
pitū et fragorem qz omnes incole iurta predi-
cum lacum surdescūt ex imoderato sonitu seu
fragore seu sum auditis in partuulis corum
pente (ut dicit basilius in exameron. similiter
et ambro.) ex illo autem lacu ex vno fonte pro-
cedunt illa flumina quatuor p bison qui et gā-
tes / gion qui et nilus dicitur et tigris ac eufrā-
tes de quibus in Gen. fit mentio specialis.
Quere supra in tractatu de fluminibus.

Parchia regio est maxima in asia
ab indie finibus vsq; ad meso-
potamie fines est potrecta prop-
ter inuicem enim parchorum vir-
tutem assiria et cetera regiones / Nomen

149
139

De provinciis

eius traxerunt Sunt autem in ea punitia par
ticulares scz aractissia / parchia / assina / media /
et psia. que regiones sibi inuicē pinnce / inicitū
ab indo flumine sumunt / et tigni fluuiio claudū
tur. loca autē montuosa et aspa et flumina mul
ta. Sunt autem punitie finibus suis discrete
nomina a ppijs auctoribus trahentes ita /
nam aractissia ab opido suo nuncupata ē par
chiani autem a sichia venientes occupauerūt
eam. quia et suo nomine vocauerunt. huius
a meridie est rubrū mare / a septentrione bir
nicum solis / ab occidente media. regna in ea.
xviij. porrecta a caspio mari vsq; ad gentē sci
tarum. Est parchia multis rebus pdigiosis
et monstruosis miranda (vt. d. plinius libro
quinto (nam ibi bestie sunt ferores pardi / ti
grides / atq; lincea / et aspides. ibi et serpentes
natura seuissimi et ferores. Sens etiam dura
est et crudelis et victu pca / pro omni pulmēto
et pdimto pēta sale et carda momo vt dicit idē
et dicitur ibidem in glo. sup. d. as. de persarum
regione et parchoz. c. vij. et bestia que similis
v: so erat.

Palestina sine est punitia dca quō
dam pbi listea. cuius ciuitas me
tropolis que nunc ascalena dicit
antiquitus pbilisti vocabatur. ex
qua ciuitate tota regio palestina vel pbilistea
prisais temporibus vocabatur. vt. d. Isido. li.
xv. Item etiam dicit. li. ix. in. c. de vocabulis
gentiū. pbilistei inquit sunt ipsi qui et pbalesi
ni dicuntur. P. litteram sermo bebreus non
habet. sed p eo greco vaf scz. Is. inde pbilistei
p palestiniis. dicant itaq; pbilidum a sua ciui
tate / que quondam pbilistim est vocata. pmo
autem dicebantur alipholi. i. alienigene eo q
semper fuerunt filijs israhel alieni et longe ab
eorum societate et genere separati. vt dicit idē
ibidem Dec regio (vt dicit Isidorus li. xv.)
ab oriente habet mare rubrum / a meridiano
latere iudea exapitur / a septentrionali plaga
titorum fluuibz clauditur / ab occasu vero e
gyptio limite terminatur vt dē ibidem. Qui
guem autem primā ptraerunt pbilistei a fi
lio chanaan nomine iebuseum / a quo primiti
sunt egressi pbilistei et canthani. vt dē Scē. de
cimo. Sens vt narrat erodocus astuta et cali
da molcha semp regno israhelico et infesta.
tum quia prosperitati iudeoz inuidebat. tum
etiam qz de soli sui felicitate. et de marinanz
insularum suo domino subditarum fortitudi
ne et pte nimitū pfumebat. vt dicit idem.

P Amphibia que et Isantia dicitur.
eo q omni flauj auge est et posita

vt. d. Isidorus. li. xv. punitia est in maiori a
lia / habet metropolim urbem que solentia nu
cupatur. vt dicit idem quam salencus ahrio
chus qui antiochiam condidit et fundauit (vt
dicit Isidorus libro quindecimo) Est autem
regio maritima inter cialiam et bituliam / a q
in italiam p aprim insulam nauigat vt patz
actuū decimo octauo.

Pannonia europe ē punitia que ab
huius quondam occupata ab eo
dem populo vulgaris vulgaris est
vocata. que duplex est scdm orosium. maior. s
et minor. Ad maior quidem est in vltiori siria
vltra meocides paludes constituta. a qua hu
ni venationis gra pmitus exeuntes et p lon
gissima paludis et terrarum spacia et ceruoz.
et bestiaz vestigia insequentes tandem solum
pannonie inuenerūt. qui reuersi ad ppra / col
lecto agmine in pannoniā redierūt. et expul
sis incolis a pimeua sua origine. nomen gen
ti et parte indiderunt. vt narrat erodocus. Est
autem hec punitia pars melie quam danubi
us fluuius pterfluit et pfundit vt dicit Isi.
li. xv. et. xvi. habet autē galliam ab oriente
gre ciam a meridie / dalmatiam et italiam ab
occidente et germaniā a septentrione vt dicit
idē Est autē terra spaciosissima et fertilissima
montibz et siluis munitissima multis fluminibz
bus et aquis irrigua. Venis aureis et alijs
metallis ditissima. habet montes maximos
in quibz diuersa marmorū genera inueniunt.
Sal etiā optimū in quibusdam montibz effo
ditur sens et pecudibus ppe pascuā vberima
pānonia adimplet. frugifera etiā est gleba ei?
valde crymifera in multis locis et intra se plu
res pmet gentes. nō solū lingua verū etiā mo
ribz et vita in plumbz differentes. sicut idem
dicit erodoc. dicit autē Isi. li. xv. pānoia a pā
ninis alpibz ē vocata. qb? ab italis se circu if
regio fortis ē et sola leta. a tribusq; fluuijs dur
no. s. et sano ē vallata. bz autē ab oriente mētiā.
ab euro bystiaz. ab africa autē pāninos habz
alpes ab occasu galliā belgicam a septentrione
danubiū limite qui germaniā pterfluit. bichy
ster dē et bystiam vocant terrā quā iuxta pan
nomiam circūfundit.

Paron insula est a parato plāto fi
lio nominata. q de suo nomine pa
ron opidum et insulam nomina
uit. vt dicit Isido. li. xv. gignit a u
rem marmor candidissimū qd parum dicunt.
nunt etā et sardonē lapidem marmoribus.
quidem pstantiorem et inter gemmas vtilissi
mum. vt dicit Isidorus.

Pentapolis regio est in confinio arabie et palestine dicta a quinque civitatibus hominum impiorum que celesti igne sunt consumptae. terra enim magis uberrima quam nunc hierosolima. nunc deserta est et exusta. nam pro scelere incolarum de celo ignis descendit qui regionem in cineres eternos dissolvit. cuius umbra et species que dam in fauillis et arboribus adhuc videtur. Nam nascuntur ibi poma virentia sub tanta specie maturitatis ut edendi desiderium gignant/que si carpas fatiscant ac resolvuntur in cinere fumumque exalant quasi adhuc ardeant (bucufq. Isid. li. xv.) hec puincia ante eius consumptionem ita fuit locuples quod inter eius lapides saphiri et alie gemme pretiose inveniuntur et inter eius glebas aurum (sicut tangit iob) dicens locus saphiri lapides eius et gleba eius aurum. Job. xvij. sed postea tota illa regio in mare mortuum est conuersa. sic vocatur est quia nec gignit vinum/ nec in se accipit aliquid ex genere viventium. nam neque pisces neque aves neque navigia patitur. quia omnia vitata carentia/ in eo ad fundum demergunt. lucerna si fuerit accensa supernatur/ extinguitur lumine demergitur (ut dicit Isidorus libro de ciuitate quarta) Quere supra de mari mortuo/ in tractatu marum et aquarum. In istius maris ripa circa innumera fodome crescant poma supradicta aspectu quidem pulchra/ sed gustu fetida et amara. ut dicitur glo. sup. secundam epistolam petri. capitulo secundo. Est autem alia pentapolis in affrica in provincia libie a quinque civitatibus sic nominata scilicet demice/ centria/ a polonia polo/ et tholomais. et quibus tholomais et demices a regionibus sunt vocate. Est autem hec pentapolis libie irenensis adiaceta et eius finibus deputata (ut dicit Isidorus. li. xv.)

Persia sive persida regio est in asia inter partium regna deputata/ descendens ab oriente ad indos/ ab occasu rubrum mare habet ab aquilone vero medeam tangit ab austro germaniam que perside annectitur quibus est incussum opidum nobilissimum. In perside autem primo orta est ars magica ad quam nemorosus gigas per confusionem linguarum abiit. ibique peras igne incolere docuit. Nam homines in partibus illis solem colunt qui ipsorum lingua vel dicitur (ut dicit Isidorus. li. xv.) Est dicta persia a perseo rege qui de grecia in asiam transiens ibi barbaras gentes graui ac diuturno bello edomuit. nobilissime autem vicorum existens nomen gentis sub

iecte dedit (ut dicit Isidorus. li. ix. de vocabulis gentium ubi ait. ante nisi tempora ignobiles reputabantur et quod nullius momenti in gentibus habebantur. medi autem semper potentissimi fuerunt. ut dicit idem. Est autem persida latissima et valde populosa in qua ciuitas nobilis nomine elam sic dicta ab elam filio feni a quo primo processit gens persarum (ut dicit Isidorus) et ab elam perse primus elamite sunt vocati. Est autem in perside ciuitas nobilissima elemaida nomine/ que nunc polis nuncupatur. de qua dicitur. i. mach. vi. a. ij. mach. ix. a. erat autem in perside ciuitas elemaida nobilissima et copiosissima in auro et argento. templum in ea locuples valde et illic velamina aurea et locuste sacra que reliquit alexander rex macedonum etc.

Pirenea puincia est in europa terra alta et montuosa cuius montes pirenei dicuntur et protenduntur a meridie versus occidentem videntes ab inuicem maximas regiones. Nam alpines pirenei diuidunt inter hispaniam et galliam tam narbonensem quam lugdunensem. Dabent autem ab oriente germaniam/ a meridie italiam/ ab occidente hispaniam/ ab aquilone galliam dicuntur autem pirenea a crebris fluminibus. per enim grece ignis est latine. crebris enim fluminibus montes pirenei conuasiuntur. ut dicit Isidorus. li. xv. in. c. de montibus. Est pirenea multorum et magnorum fluminum origo et principium. mater nemorum maximorum/ nutrit ferarum et iumentorum. multorum venas continens metallorum/ fontes habens/ munitio/ nes ciuitatum et castrorum multas et diuersas tam in moribus quam in lingua numerus nationes populorum. ut narrat erodotus.

Pigmea regio est in india versus orientem in montanis contra oceanum sita/ in qua habitant pigmei homines parui corporis vix bicubitalis. ut dicitur plinius. et isti qui in quarto anno generant in septimo senescunt. hi collecto exercitu equitant super arietes et pugnant contra eos hostes multiplicentur. ut dicitur plinius. li. v. c. de hominibus in die monstrosus. Quere supra. ubi de eisdem tractatum est.

Picta gallie narbonensis est puincia quam picti angli scoti namque imperantes antiquitus inhabitauerunt. et tandem regionem et gentem suam antiqua persia nomen in posterum reliquerunt. ut narrat historiographus erodotus. qui de britannicis finibus classem

facientes oram oceanum sinum aquitanicum in-
uaserunt. tandem contra incolas non sine bel-
lorum discrimine locum in patria obtinentes
picardiam opidum a pictis nominatum ut ab
eodem erodico dicitur construxerunt. et longo pa-
trie confinia pictauia vocauerunt. Nec puin-
tia per longum maris oceanum picta turoniam
quam presertim ligeris amnis habet ab oriente
hispanos a meridie / oceanum ab aquilone
britanicum / et minore britaniam in sinu a-
quitano ab occidente. Nec patrie puincia /
la est p̄dara in multis. ut narrat idem. Nam gle-
bam dicitur habere multam fertilem. omnium fe-
re frugum feracem et fructuum multiplicium
alaticem viniferam. Est etiam frugifera et bonis
que gignit humus multipliciter opulenta ma-
ris portibus insignis est ciuitatibus et opi-
dis indita. annibus et fontibus irrigua. cam-
pis / pratis / et nemoribus / est amenissima et
circa pres maritimas saxis et rupibus maxime
est munita. ut patet in opido rupellensi siue ca-
stro. / ad quod accessus propter situm loci et fre-
ti angustias / vir habetur ut dicit idem. Nam gens
lingua et moribus galliarum puincia est admi-
ra et ideo quamuis a primis pictis hoc habe-
ant illius gentis nationes ut sunt natura for-
tes corpore elegantes a gallicis tamen quibus mix-
ti sunt hoc iam straxerunt. ut animo sunt fero-
ces et ingenio per alios viantis genibus acro-
tes vel acrotes (nec mirum). Nam ut dicitur. Ipsi.
li. nono. secundum diuersitatem celi factes hominum
et colorum / corporum quantitates / animorum etiam
diuersitates existunt. Unde romanos graues
grecos leues / a stros versipelles / gallos natu-
ra feroces et ingenio acrotes prouidosque. quod
vix natura dimittit facit. ut dicitur ibidem. et
ideo gens pictauinca robusta corpore / facie ve-
nusta audax animo est. ut dicitur callida ingenio
et astuta. ut recitat erodocus.

Picardia gallie belgice est puincia
a quodam opido / siue castro pon-
ticio sic vocata. ut dicit idem de re-
gionum descriptione videlicet erodocus. Nam
opidum quod nunc picardie dicitur in illo terre confinio
vsque ad oceanum britanicum antiquis op-
tinuisse dominium probetur a quo totus populus
illius patrie sic fuisse creditur in posterum no-
minatus. Est autem eorum terra frugum et fructuum
valde ferax. irrigua fontibus et fluminibus mul-
tis abundans populis / munita nobilibus ciui-
tatibus castis et opidis fortissimis et famo-
sis. ut belges est seu beluacum inde ambianus
atrabatum et romacum. ut refert idem. h. 3. pu-
incia iam dicta renunum suuum germanicum

ab oriente. galliam superiorem a meridie / occer-
num gallicum seu germanicum ab occidente /
britaniam maiorem siue angliam ab aquilo-
ne. Est autem duplex picardia scilicet superior que
gallie vix magis est propinqua. Alia dicitur
terra inferior / que flandrie et tene finibus seu
brabantie propinqua est et coniuncta. et e ag-
nonia nuncupata. Uniusque patrie gens cle-
gantis est stature / facie decennis ac venuste /
audax animi / leuis et doctus ingenij / intel-
lectus clarus / affectus pie ideomatis magis grossus
si aliarum gallie nationum.

Ramatha que et chanzoca regio
iuxta de calaleri est sita. a rama-
than ciuitate est appellata / in qua
samuel propheta est natus. et alio nomine ar-
mathia est vocata / a qua ioseph vir iustus
fuit / qui cum nicodemus corpus domini inu-
nit ac honorifice sepeluit. ut dicitur glo. sup lucam. c.
xxij. ff. Est autem in tribu effraim in iudea sita /
et in altissimis montibus collocata / propter quod
et ramatha id est excelsa est vocata. Nam tanta
excelsus sonat ut dicit biero. Est autem terra quam-
uis montuosa fertilis in fructibus et in frugi-
bus in vineis et oliuis / fontibus irrigua / pu-
nitate aere saluberrima / situs altitudine val-
de firma. ut dicit biero. et ad remotissime spe-
culandum multum apta.

Renda renensis est puincia regio
scilicet qua renus circumfluit ac profundit
sic dicta. eo quod est iuxta renem (ut dicitur
Ipsi. li. xv) et est terra habens multas ciuita-
tes et opida valde firma. cuius gleba est fru-
gifera et vinifera in multis locis. gens fortis
et animosa in vita et in moribus / conuenientiam
habet cum germanicis non tamen ita in-
biat spolijs et rapinis.

Ruallia est puincia quondam bar-
bara dicta. cuius pars viromia est vo-
cata. multum audax nunc autem est sub
ipsi fide regno dane subiecta. cuius pars est viro-
nia vocata. a virore sic dicta. eo quod sit gramino-
sa et pascuosa / in locis plumbus nemorosa. et
gleba mediocriter est frugifera aquis et stag-
nibus irrigua / piscibus marinis et lacualibus est
fecunda / plures habens greges pecudes et ar-
menta. sine vero partibus est coniuncta. solo
flumine qui narua dicitur a noricorum et mogar-
dorum regionibus est discreta. ut dicit erodocus.

Rincauia quedam est terra modica
a ciuitate mogunana sita super ripam
rem inter montes prentsa vix ad
opidum quod pinguis nominat. vix a reno qui
per eius medium defluit rincauia est vocata. et

et est terra quibus modica in vitro reni litore
 usque ad montium cacumina amena mirabilis
 et fecunda. tante enim pulchritudinis est et tam
 incredibilis fertilitatis quod tam ibi habitantes
 quam etiam per ripam transitu facientes delectat et
 reficit quasi ortus inestimabilis voluptans/
 tam dulcem enim habet glebam et tam pinguem
 quam fructus et fruges mira fecunditate panter et
 celeritate procreat et producit. et procreat in eodem
 agro arbores pomiferas / diversi generis nu-
 ces gignit. et tamen propter tantam fructuum mul-
 tiformitatem fruges parere non obmittit / ar-
 borum etiam diversitas vineta non impedit /
 imo vitis et idem agellus panter fruges et via
 nuces et poma / corbas et pira / et multa alia
 fructuum genera producere profuerit. fontes calidi
 et mediane corporum necessarii ibi de terra visce-
 ribus oriuntur. multa alia habet comoda vi-
 te mortalium necessaria / que recitare per singu-
 la esset longum.

Romanorum punitia (ut ait varro
 est fere totius orbis continetia
 ubi seculum habitabiles prestat re-
 giones. Nam singulas partes orbis / romanorum
 potentia domuit. nec fuit aliquis orbis angu-
 lus qui romani exercitus non presenserit gladi-
 um. ut dicitur. fuit tamen quondam pars
 italie romulea antiquitus nominata / a noie
 romuli sic dicta qui urbem romam condidit ci-
 vitatisque et populo nomen dedit (ut dicitur. Iusto.
 li. nono) ubi dicitur hec primo sanimnia a sanur
 no rege fuit dicta. qui incolas terram colere pri-
 mo informavit. et ipsum propter faminitatem mo-
 pinatam sanimum vocauerunt / et tandem ipsum
 tanquam deum in stellarum numero coluerunt. a latini
 no autem rege latini postea sunt vocati. qui post
 hoc romam a romulo urbem ampliavit et mu-
 nientem romani sunt dicitur. et quiritis postea sunt
 dicitur / eo quod quiritus romulus est vocatus / qui
 semper hasta vtebatur / que sabino lingua / qui
 nis dicitur ut dicitur. Iusto. li. ix. in. c. de dentium no-
 minatione Iustus autem regni et regum laudes
 ad plenum calamus describere non sufficere nec
 eodem aliquis magnifica eorum romanorum opera
 plenarie comprehendit. Romanorum actuum
 probitates si que imitationis gratia legere de-
 lectat / legat in primo libro machabeo. c. viij. ubi
 mira de eorum virtutibus breuiter recitantur.

Romania dei romanorum gens no-
 ua. nra enim grece noua vel nouum
 dicitur latine. ab eo enim tempore quo con-
 stantinus sedem romani imperij in constantino /
 polim traxit urbem de roma transfudit omnis
 grecorum regio romanica. i. noua roma voca-

ta fuit (ut dicitur. raba.) ideo usque hodie greci non
 se vocant grecos vulgarter. sed potius roma-
 nices. Quere supra de litera. S. ubi de grecis
 multa reperies.

Rodam insula est cetera insularum
 prima ab oriente. ubi rodo se capi-
 tolium dicitur esse inuenimus / duz
 ibi ciuitas primitus condiderunt. In hac urbe
 solus fuit tolosus creus. lxx. cubitoz altitudis
 alij fuerunt sed minores tolosi in insula eadez
 ut dicitur Iusto. li. xv. Est autem rodom insula eadem
 que et aprius. ut dicitur. Iusto. li. xv. in. c. de voca-
 bulis gentium ciuitatum.

Rotia siue rutenia que et messie est
 punitia in minoris asie confinio
 constituta / romanorum terminos ha-
 bens ab oriente / gothiam a septentrione / pa-
 noniam ab occidente. grecam vero a meridie.
 terra quidem est maximam concordans cum boe-
 mis et sardani in ideomate et lingua. heca qua-
 dam parte sui galatia est vocata et eius incole
 quondam galate vocabantur. quibus dicitur pau-
 lus apostolus. epistola direxisse. Quere super de
 galatia.

Sabea regio in arabia a filio ihus
 qui saba dicitur est cognominata
 bec augusti terre tractus ad orientem
 versus presicam sinum non extenditur / a septen-
 trione caldee appropinquat / ab occasu sinu
 arabico terminatur / a meridie vero ethiope est
 vicina. Est autem regio thurisfero odorosa dicitur
 Nam in eius salubus mira / cinamomum / ibi
 et alia aromata generantur. ut dicitur Iusto. li. xv.
 regio siquidem locuples est in speciebus
 aromaticis in preciosis lapidibus et metallis
 et ibi fenix auis et alia mirabilia que in regio-
 ne arabie ab auctoribus referuntur de quibus
 supra de arabia. Iustus punitie domina et re-
 gina fuit specialiter regina saba que totius ter-
 re affricae suis temporibus obtinuit principa-
 tum. ut dicitur erodotus. Nam regina fuit ethio-
 pie ac egypti. ut dicitur glo. super. iij. Re. x. et per
 consequens creditur quod ipsa alia regna tunc
 potius obtinuerit occidentis.

Samana. ut dicitur. Iusto. li. xv. re-
 gio est palestina a metropoli ciuita-
 te vel opido sic antiquitus vocata
 Nam samaria quondam fuit regalis ciuitas i-
 srahel que nunc ab augusti nomine sebastia
 nominatur. bec regio media inter iudeam et
 galileam iacens incipiens a vico / cui nomen
 est eleis cuius situs nature consimilis est iu-
 dee / ab ea non differens in virtute. ut dicitur.
 Iusto. a quodam monte nomine somi. primitus

nomem suscepit ut patet in. iij. Regū. ab ista tamen patria samaritanorum gens in posterum est exorta / que transmigrata de assirijs / habitavit in samaria. que deinceps dicta est samaria id est custodia. eo quod captivato populo israhel ipsi custodia pariter fuerunt in eadem patria pro custodia ab assiriorum regibus derelicti. ut dicit Isidorus. li. ix. in. c. de vocabulis regionum quere supra in eodem de samaria monte in litera .f.

Sambia mesie est provincia in europa in inferiori sicca ibi locata. quod media inter prutenes estenes oslianes linones et curones qui omnes antiquitus gothorum erant subditi potestati. ut statrat varo similiter et erodo. inhabitant littora oceanici facientes provincioria et sinus contra latera aquilonis. ut dicit idem Est autem sambia terra fertilis et gleba frugum ferax. terra palustris et nemorosa multis fluminibus et lacubus circumvallata. gens inter ceteras barbaras corpore elegans mente audax ingenio arte et artificio alias nationes in circuitu preexcellens.

Sabadia dicitur secundum antiquos quod si salua et audax via. eo quod ab antiquis temporibus illa via bonitate principum et gallicanis partibus ab italia per illius patrie deserta et montes fuit semper tuta Nam semper ibi fuit summa iusticia. et ideo putantur fama publica semper ibi fuerunt transerunt in strata communi securi ab omni spolio et rapina. Est autem pars pirene cuius montibus italia et gallia separatur. Quere supra in ista P. et alio nomine provincia. provincie nominat

Sardinia est insula in mediterraneo iuxta siciam a quodam sardo bercale precreata nominata qui cum magna multitudinem de libia profectus / sardiniam occupavit. et ex suo vocabulo insule nomen dedit. hec ab affrico mari ad similitudinem humani vestigij tam in orientem quam in occidentem latera: pminet ferme partibus lateribus que in meridie et in septentrione vertunt. et ideo prius a navigantibus grecorum itus vocabatur. post autem terra in longitudine. Ad. c. d. In latitudine. et. In ea neque serpens gignitur neque lupus. sed solifuga tantum animal scilicet eriguus hominibus pnicosumi venenū quoque ibi non nascitur. sed herba que dicitur apium risus que ab hominibus risum trahit / et quasi ridentes interimit. fontes habet calidos / infirmis prebentes sanitatem et medelam / furibus cecitatem si facio daco / oculos tetigent. ut dicit Isidorus. li. ix.

Sarmata barbarorum est terra que sarmati sunt dicta a studio armorum. nam patribus campis armati incedebant et multas provincias spoliabant / priusquam eos dentulus danubio prohiberet. ut dicit Isidorus. li. nono. de gothis sicut et gipedes de oceano. et hi tam pedestri prelio quam equestri sunt usi. et ideo sic sunt dicti. ut dicit Isidorus ibidem.

Samos insula est in aegei mari ubi nata est iuno ex qua fuit sibilla samia et pitagoras samius / a quo philosophie nomen primitus est inventum ut dicit Isidorus. li. xv. In hac insula tradunt prius vasa fictilia fuisse repta. unde et vasa samica appellata sunt. ex quo patet quod gleba illius insule tenax et glutino sa. et ideo ad talia magis dicitur apta. ut dicit Isidorus.

Saronia provincia est in germania. cuius incolae grecis dicuntur contransisse origine. et partes ubi nunc habitant nauigio aduenisse / et expulsis thuringis qui tunc usque ad litus oceanum habitabant / multis prelijs sedes obtinuisse / et in eadem provincia usque hodie permansisse. gens enim semper fuit bellicosissima / elegantis forme proceritate statura / robusta corpore / et audax mente. Est autem saronia quo ad glebam terra fertilissima frugum omnium et fructuum valde ferax in montuosis nemorosis et in campestribus frugifera pascuosa / secunda in gregibus et armis / opulenta in argento / cupro / et alijs mineris ac metallis. Admontes enim habet insignes de quibus effodiuntur lapides qui igne fortissimo resoluti / in aens substantiam convertunt et flumina habet nobilissima famosa et fecundissima novae ferax / vinam / oleam / atque miodam. et multa alia que terram preterfluit transsalbinam. fontes habet salfos in multis locis ex quibus sal albus et optimus decoquitur ac parat aquitates plurimas habet fortissimas et munitas fortia opida et castra fortissima / et in campestribus quam in montanis. Juxta autem montem ubi cuprum effoditur inveniuntur mios magnus / cuius lapides redolent sicut viole. in aliquibus etiam montibus inveniuntur mios valde pulchrum et hoc potissime iuxta danubium quod lapis sancti michaelis nuncupatur. In illis montanis maxime conarsus est ferarum et bestiarum aporum et visorum cervorum et damularum. et ideo in illis montibus nemo rosis multa venationum genera exercetur. hec et multa alia laudedigna de saroni regionibus

inuenitur. Quere supra de germania in littera. S. et in littera. A. de alemania Daberenā saxoniam boemiam et boloniam ab oriente / west saltham ab occidente / frisoniam lacū ad oceanum a septentrione / turingorum vero gentem et francozum a meridie. cuius gens fortis in dita inuicta vsq; bodie p̄seuerat. vt dicit erodocus.

Sclauia est pars mesie multas continens regiones. Nam sclauī sūt boemi poloni metani vandali / rubeni / dalmaci / et carinthi. qui oēs multo se intelligunt et in multis sunt similes quo ad linguam et quo ad mores / dispes tamen sūt quo ad ritum. nam quidam adhuc tenent cultū paganorum. quidam vero retinent ritum grecorum quidam autē latinoꝝ. omnes autē iste regiones sunt glebe optime et messifere et vinifere i multis locis. omnes autē isti p̄ maiorē parte in comia sunt attonsi / exceptis tireneis et illis qui m̄ / rti sunt cum theutoniciis et latiniciis. et est duplex sclauia maior que sclauonia dicitur q̄ darmaniam sarmam manerchiam continet et multas alias regiones et incole istius quidā maritimam in occupant. quidam iuga montū et densa nemorū inhabitant. quidāz campestris excolunt et exarant. gens seuera et aspera et in culta circa diuinū cultū minus pia / piraticam ducens vitam exercens p̄dam per mare p̄ terrā q̄ maxime illi qui habitant iuxta mare. alias sclauia minor que a finibus saxonie p̄tenditur ad prutenas vandalos lingue sue multos habens contermos et boemos. et hec sclauia dicitur q̄ a poenitania siue que a pruteniadiuersis amibus clauditur et a gotis atq; danis quodam man oceanū p̄muctorio quod mare cum diuiditur ad eius littus terminatur m̄ior sclauia et finitur. Est autem hec regio valde frugifera et fructifera fluminibus et stagnis inuagua nemorosa et pasuosa / melle habundans atq; lacte. Gens est fortis corpore / agriculture / dedita et piscature. magis ad deū pia et pacifica quo ad p̄ximū / q̄ illi qui habitant in maiori sclauia. et hoc est p̄pter migrationem et societatem quā quotidie contrahunt cū germanis vt. d. erodocus.

Spartata est regio iustragicia que alio nomine lacedemonia nuncupatur a lacedemone filio semole. sic vocata. quere de lacedemonia in littera. L. eosdem em̄ dicit antiqui lacedemones et spartanos. vt. d. Jsi. li. nono

Seres est p̄vincia in oriente nomen sortita est a quodam opido. quod

seres etiam nominatur. ibi de arboribus lana colligitur / et inde sericam p̄paratur. vnde et eis incolis dicit poeta. In gnari facie sed voce seue mille seres.

Sclandia est p̄vincia terra maritima ad modū insule flumine marbradijs circūdata. habet autē boariciam ad orientem / scandiam ad meridie / oceanum ad occidentem / britanniā ad septentrionem. Sunt autē ibi plures insule parue et magne bradijs in mari separe ab inuicem et distinate et sunt ille insule in foratissimis aggeribus cincte in circuitu contra maris impetum et munite quantum gleba est valde ferax quo ad segetes. sed quo ad arbores est quasi nuda. n̄ em̄ possunt arbores p̄pter maris saluginem p̄fundere suas radices. et ideo post plantationem cito deficiunt et arescunt. Est autem selandia valde populosa / diuisijs opulenta varijs. Gens magne stature / fortis corpore / et audax mente / circa cultum dei deuota / inter se pacifica et quiesca / multis benefica / nullis molesta / nisi q̄ hostiū insolentis resistere est coacta.

Semigallia est p̄vincia modica ultra mare balticum constituta iuxta asiam et linoniā sita in asia inferiōri sic vocata quare a galatibus ipam occupantibus cum incolis terre mistis est inhabitata. vnde semigalli sunt dicit qui ex gallis siue galatibus et illis populis p̄cesserunt. terra bona et feracis in annona / in pasuis / et in pratis. sed gens barbara et inculta aspera / et seuera.

Senonensis gallia francoꝝ est p̄vincia habens ab oriente germaniam renensem a meridie burgundiam supiorē et p̄ninos montes / ab occidente galliā lugdunensem / a septentrione galliā belgicam. terra frugū et vinearū et fructū diuersorum fontium et fluminū et riuoꝝ. galli autē senones quondam zenones dicebantur. eo q̄ liberum hospicio recepissent. postea. 3. m. s. littera est mutata (vt. d. Jsi. li. ix.) a senonensi ciuitate que ciuitas est eorum capitalis. Est autem terra populosa habens ciuitates multas et opida multa et forna et est munita quā p̄terfluit amnis qui secana appellatur.

Siriam sinus iudam nepos vt dicitur abriabe ex cerbara perhibet a suo vocabulo nūcupasse (vt. d. Jsi. li. ix.) et. xv. hec ab oriente fluuiū eufrate / ab occasu vero mari magno et egypto terminatur. attingens a p̄tentione armeniam et padociam / a meridie vero sinum arabicum. vt. d. idem. sinus autē porrecus est in iueniaz

longitudinem. In lato autem angustior est. habet autem intra se multas puinas scz comagunē feniciam / cuius pars est iudea absqz saraenis et nabareis. Est autem regio populosissima fertilissima in frugibus et fructibus armentis et pecudibus equis / et asinis / et canis diuissima in caris in speciebus aromaticis et metallis. munitissima ciuitatibus et castris / lingua nobilissima fluminibus et lacubus et stagnis. habens nobiles portus maris et Bpape in palestina marianis et fenicias. gēs sua et bellicosa et in multis partibus diuersis. merimonis occupata. multas etiam habz gētes sicut faebus sic lingua animo et moribus differentes. quidā habitant in desertis. vna badet et saraceni. quidam in montanis quidā in nemoribus et in siluis / quibus habundant illarum nationes regionum.

Sichimā est terra in samaria inter iudeam et galileam a sichem filio emor q̄ eam edificauit / sic vocata. nam sichem dicta est v̄bs q̄ nūc neopolis nūcupatur cuius p̄simum in circuitu sichimia appellatur. vt dicit. Jsi. li. xvi. hec vt ait hiero. sup. p. xvij. gen. fuit portio terre quā dedit iacob filio suo supra fontem scz ioseph vnde et illa terra fuit in tribu effraim et sepultus ibidē est ioseph et eius mansoleum ibi ostenditur vsqz hodie. vt dicit hiero. quā terram pecunia graui acquisita labore iacob p̄pauit emi. c. agnis. vt patet gen. xxv. et pro illo labore. di. hieroni. iacob dixisse q̄ eam in arcu et gladio de amorrei manibus abstulisset ibi erat prope terebinthus sub quo iacob abscondit idola filiorum suorum et tunc de sichim ascendit in iuzam cognomine betel vt dicit gen. xxv. In hoc loco parauerunt fratres ioseph non in sichimis sed in docharz sunt inuenta vbi ipm̄ spoliantes egyptijs vendiderunt. sichimaz autē p̄ de struit abimelec filius ieroboel et interfecit habitatores sal in eius confinio seminavit vt dicitur iudicum nouo. In hoc territorio fuit fons iacob iuxta quē dominus sessus ex itinere requieuit. et vt mulier sibi de illius putei aqua daret ad bibendum postulauit. vt dicit Job. iij. Est autem locus magne fertilitatis / mire amenitatis et maxime firmitatis.

Sicia regio est maxima cuius pars interior est in asia inferior vero p̄or est in europa et hec inferior a meridie paludibus incipiens inter danubium et oceanum septentrionalē vsqz ad germaniā prelatat. vt dicit Jsi. li. xv. huius prima pars est alantana deinde meouides paludes deinde

cochia bania rena. baine germania / vbi plurimā prem succi incoluerunt. vt dicit idem. habet itaqz sua plures regiones / quaz quedam sunt locupletes et quedam inhabitabiles. nā in pluribus locis auro et gemmis affluūt. sed griffos immanitate raris hominū est accessus smaragdus autē ibi optimus est et cristallus purissimus. Sicia vt. d. ibidem monstruosos in multis continet homines et feras immanes / vt lincens / agudea / visos scissimos / r leones. maxime in regionibus et desertis hircanorum. quere. s. de hircanis.

Sitionia a sitione rege antiquitus est vocata a quo et regnū sitioniorum dicitur. quod regnū archas iouis et calliste filius piladis in ditionem redactis et suo nomine archadiam nūcupauit. Est autē archadia que etiam sitionia filius achate vt ait plau. insula inter iouem et egeum mare exposita habens flumen magnum scz erimantum. gignit. q̄ albestino lapidem qui semel accensus nunquā extinguit ibi candidissime merule generantur. vt. d. is. li. xv.

Sicilia a sicano rege primo icania fuit nominata. deinde a siculo ita a fratre sicilia est dicta que antiquitus amacera dicebatur p̄pter tria aera id ē p̄ mūtoria scilicet peloz / padcum / et libeum. amacera enim grecum quod latine inquadra dicitur. quia in tres quadras est diuisa. hec ab italia fero modico est distera / affricam mare p̄spectans terris frugifera / auro habundans cauenis et fistulis penetrabilis / ventis et sulphure plena. vnde et ibi et hinc montis estuant incendia / in cuius fredo scilla est et carbdis quibus aut nauigia absorbentur aut colliduntur fuit autem quondam in patria cicopus et postea nutriti adanosum frugum fertiles / primo p̄re omnibus terris pro comitendis seminibus aratro est p̄fassa. p̄ncipalem urbem habet sicacusam et fontem arecasam et albeam fluuiū genitorem equoz. in eo p̄mo est inuenta insula comedia. agatem lapidem et agathe flum / ne sicilia primo dedit partem et mare siculuz corallum album gignit et sales agrigentinos qui igne sunt solubiles / in aquis autem crepitantes. omnis autem ambitus clauditur spacio tū millium stadior. Dicit autem salustius italie fuisse coniunctam siciliam sed mediū spacium diuisum fuisse p̄ mans impetum atqz cassum. hucusqz Jsi. li. xv. in .c. de insulis. vbi recitantur omnia supradicta et eadem narrat. plini.

Sirtes vt. d. Jsi. li. x. q̄tto sūc are

noſa in mari loca a tractu ſic vocata. vt. d. ſa / luſti. eo q̄ omnia ad ſe trahant. cumulos enim arenar. ad ſe trahunt. ſiren em̄ grece tractus dī latine. et talis attractio facit mare inaequale vt in vno loco ſit pfundum in alio loco ſit vado ſum. et ideo periculoſum eſt il lac ire. et dī bet ſiras Sunt autem tales ſires piculum educētes iuxta mare egiptium ⁊ ei in locis plumbus admifcent. vt dī. Jfi. ibidem.

Scotia a ſcorozum gentibus a qui bus incolitur appellatur ⁊ eſt promuntorio iuz in iſula britanica vſ ⁊ fluminibus ⁊ maris brachijs ab angliā aquilonari ſepatur. ex pte vero oppoſita ſepa mari oceano quo ab hibernia ſcotia eſt diuiſa eadem gens ab inicio que quondaz in hibernia eſt ſup omnia ſimilis in lingua / in moribus ⁊ natura. Nam gens eſt levis aīo feror ſeuicns in hoſtes / tantum fere mortem diligens. quantum ſeruire / in lecto mori reputat ſegnitiē. in campo autem contra hoīem aſta / re vt interficiam: gloriā arbitrans ⁊ virtutem. gens parci vicus / ſamē diutius ſuſtinēt ⁊ raro ante occaſum ſup abum ſe effundens / caribus / lactantijs / piſcabus / ⁊ fructib⁹ magis vtens panis vſus britanicijs minus habens. ⁊ cum ſit populus ſatis elegantis figure ⁊ facie pulchre generaliter ⁊ natura multuz tñ eos deformat. pprius habitus ſiue ſcotica veſtitura dicuntur autem ſcoti a ppria lingua a p̄cto corpore quaſi ſaſſi eo q̄ aculeis ferreis cum aſtamento figurarum ſignate antiquitus adnotabantur vt dī. Jfi. li. ix. ſup. c. de vocabulis gentium mores autem p̄mēue gentis multū ex eis ex admixtione. cum angelicis i maxima parte his temporibus in melius mutauerunt / Silueſes tamen ſcoti ſicut ⁊ hibernici in habitu ⁊ in lingua ⁊ in viciu ⁊ i alijs moribus patema ſequi veſtigia gloriā arbitrat inmo aliorum conſuetudines reſpectu ſuaruz quodammodo aſpernantur. eorum regio quo ad humi fertilitatem nemozū amenitatem fluuioz ⁊ fontium irriguitatem gregum ⁊ iumentozum multipliciter vbi litus gaudet cultozibus / p̄ ſua quantitate multū fertilis eſt. nec etiam impar ipſo britanico ſolo eſt. vt dī. ero docus ſitus orbis terrarum ſagaſſimus. ex polator. pur recitat plinius. Quere ſupra de hiberniā i litera. b. infra quere Eadem ſcotia dicit Jſidorus que ibi de hibernia in plumb⁹ referuntur.

Suevia regio eſt inferioris ſicie in europa a qua tota gothia que in danozum ⁊ noricorum aquilonanum regna maxima eſt regio bo-

dic nominata. habens mare balticum ab oriente. oceanum britanicum ab occidente. noricorum p̄rupta ⁊ populos a ſeptentrione. a meridie vero dacorum conſinijs terminatur. Eſt autem ſuecia que ⁊ gothia eſt vocata. quo ad ſolum frugifera vinctarum tamen exps ſed in paſuis vberimis alios defectus recipat ⁊ metallis. Nam p̄ter diuitias quas ex mari ſilla regio multipliciter contrahit in feris pecudibus ⁊ iumentis in argentiſodinis ⁊ alijs lucris in numeris multas regiones alias excellit gens valde robuſta cuius militaris potentia quondam totius fere aſie ⁊ europae partes maxima in multis temporibus edomauit. quos aggredi tempore alexandri magni grecorum audacia eximuit. Julij etiam ceſaris iniuicta potentia ſuperatis gallicis almanicis ⁊ britanicis cum danis et gothis noricis ⁊ aquilonanibus populis alijs congregi formidauit ſecū dum q̄ tradunt ſcriptozes hiſtoze. tam grecorum q̄ etiam romanoruz quozum dicitis poſteſt ⁊ debet merito fides adhiberi in quibus nec religioni fidei nec etiam rationi poterit aliquo obuiari. vt dicit hiero. Illorum inquit poetarum ⁊ ſcriptozum ſcriptis ⁊ dicitis fidem adhibere conuenit quozum relatio fidei moribus non p̄iudicat nec veritate agnate cōtra dicit. ex iſtorum proſapia amazones proceſſerunt. vt dī. oroſius ⁊ Jſido. li. xv.

Suevia germanie rene. ſis eſt p̄tia in europa cuius gens habere dominū maximū in germania conſuevit. vt dicit Jſido. li. quidecio dicit autem idem in. c. de vocabulis gentium li. ix. ſueui inquit ſunt pars germanozum in ſine ſeptentrionis de quibus d. luca. ſſūdit ab extremo / ſtauos aquilone ſueuos. quoz ſuiſſe quondam. c. pagos ⁊ populos multi crediderunt dicit autem ſunt ſueui a ſueuo mōte qui ab ortu germanie ortum habet ⁊ illius montis loca et conſinia primitus coluerunt. vt dī. Jdem. ab ortu habet danubium cū bauaria ab occaſu habet renum cum aſſania / a meridie habet iugera alpium cum italia / a ſeptentrione habet franconiam in inferiori p̄tenditur contra renum. ſuperior contra alpes et danubium Utraq̄ eſt terra optima ⁊ frugifera / vniſera in multis locis / habens ciuitates munitiſſimas opida et caſtella campeſtria et montana / ānes et flumina nemora multa ⁊ gramina ⁊ paſua ouium greges et armenta. circa montana etiā ferrum habet et argentum p̄creat ac metalla. Gens populosa nimis fortis / audax ⁊ bellicoſa / p̄cra corpe / ſlaura crine / venuſta facie ⁊ decora

Q Anaros insula est oceanii parvula modico freti interiecta a britania separata. habens campos frumentarios et gleba in vberem. dicta est a natos a more serpentum quos dum ipsa ne sciat asportata. inde terra quoquo gentium vetera fuerit angues illico punit. vt di. Jsi. li. xiiij

Q Rapobatane est insula indie iacens ad austrum et quo oceanus indicus incipit patens in longitudine octingentis lxx. milibus et. l. passuum In latitudine vero lxxv. milia stadiorum. Scandif autem annis interfluunt. tota repleta margaritis et gemmis. pars eius de stijs et elephantibus est repleta. partem vero homines tenent. in hac dicunt in anno duas esse estates / et duas hiemes / et bis floribus nari locum. vt vtilissima indie est insula. vites omni tempore. foli eius semp sunt virentia et nuuq cadunt (vt di. Jsi. li. xv.

Q Rania est puinia in grecia / ad quam veniens tirsus filius iapheta suo nomine. vt dicit ipsam drania nominavit. vt dic. Jsidus. li. xiiij. Alij a scythia incolarum terram appellatam dicunt. huius ab oriente ppositis et vrbs constat inopolis opposta est. a septentrione vero hister obtendit / a meridie aut egeo mari adberet ab occasu vero macedonia illi subiaceret. cuius regionem olim diuersi populi. s. massagete / samare et scite. et alie plurime nationes potuit possidere eorum flumium tracta fundit / quae etiam barbaras multas tangit. vt. d. isti. li. xiiij

Q Raconinda regio est in iudea cui praesuit philippus frater berodis Nam totum regnum hebreorum fuit diuisum in quatuor tetrarchias. quarum prima fuit gallilea cui tetrarcha fuit berodas secunda et tertia iudaea et traconinda regio cui praesuit philippus vtriusque regionis castres tetrarcha. quarta fuit abelina regio / cui praesuit lisania super berodem et philippum. In tota enim principatus particularis fuit diuisa iudea a romanis ad domandam superbiam iudeorum (vt di. glo. super lucam super illum locum. tetrarcha autem philippo etc.

Q Thessalia (vt di. isti. li. xiiij.) grece est provincia / a thessalo rege cognominata que ad meridianam plagam macedonie coniuncta est. multa in thessalia flumina sunt et opida quorum caput thessalonicum est vocatum. ibi est mons pualus quondam apollini consecratus. fuit autem thessalia patria achillis et origo eorum lapidum

rum de quibus fertur quod hi primo equos frenis domuerant super dorsa eorum insidere vniu corpus esse videbantur. propter quod milites thessalorum centaury fieri sunt vt di. isti. li. xi. in. c. de potentis. In thessalia autem primo solidi aurei inuenti sunt. domandorumque equorum vniu primitus est repertus. vt di. Jsi. li. xv. ad hoc dicit idem li. iij. quod moysi temporibus in thessalia accidit quoddam diluuium in quo aqua rum illuuit maioris partem populorum thessaliam submersit paucis per refugia montium liberatis et maxime in monte pemaso in cuius arcum deucalion tunc temporis regno portebatur. qui tunc rariis ad se profugientes suscepit. et sic in pnaui iugo eos aluit atque vouit propter quod dicunt grecorum fabule deucalionem hominum genus ad lapidibus repasse vt dicitur ibidem.

Q Enebos est insula grece vna de cecidibus sita ad septentrionem in qua ciuitas thene condita est. a qua et insula est vocata. fuit autem thenes quidam iuuenis insatiatus quod sua ueracem cognouisset qui fugiens insulam uacuum cultoribus obtinuit. qui ex nomine suo iuueni quam ibi condidit et insule nomen dedit.

Q Dile ultima est insula oceanii in plagam septentrionalem et australem ultra britanniam sita navigatione sex dierum. a sole nomen habens. quia in ea sol estiuum solstitium facit et nullus ultra eam dies est. et ideo eius mare tardum est. et congelatum. vt dicit. Jsidus. li. xv. secundum plinium autem locus inhabitabilis est. quia in estate nihil ibi crescere potest propter nimium calorem exurentem. In hieme etiam nihil potest propter frigiditatem congelare Nam ab equinoctio uernali. quando sol est in arietem usque ad equinoctium autumnale quando est in libra sol illi insule nunquam occidit. et ab illo tempore usque ad equinoctium uernale iterum ad insulam non accedit. unde per dimidium annum habet diem. et per dimidium habet noctem. vt di. idem in. c. de insulis li. quindecimo et de solstitijs li. ij. idem etiam di. beda in li. de naturis rerum. Similiter et solinus.

Q Tripolitana regio est dicta dupliciter vna est in fenice dicta a tripoli ciuitate sanctissima que totius partem in circuius pertinet suae fortitudinem est defensio et munitum Alia vero est tripolitana in affrica inter pentapolim et bisantium. sita a tribus magnis urbibus sic vocata. scilicet orea sabinum et leptis magna. bec

babz ab oriente sirtes maiores et trogoditas a septentrione mare adriaticum. ab occasu besanum / a meridie genulas et garamandas vsq; ad oceanum ethiopicum protendentes. vt d. Isid. li. xv.

Trogodea est regio in ethiopia cuius incole dicuntur trogodite sic vocari. quia tantu sceleritate polleat vt ferat pedum cursu assequatur. hz etiã hec regio quandã insulam vbi creascit optia mire species et purissima eius gutta ibi inuenitur et dicitur mirra trogoditez ab insula in qua crescit. vt d. Isido. li. xvij. cum sit hec prouincia in ethiopia. tangit tamen fines arabie. vnde aliquãdo dicitur esse in arabia. vt patet in li. ix.

Troiana prouincia in frigida primitus fuit dardania a dardano nominata. Nam dardanus de greca profectus peruenit. ad frigida ibidẽ primitus regnauit. postea filius eius ericronius. deinde nepos eius tros a quo ciuitas troia et patria in circuitu est vocata. vt d. Isido. li. ix. multi autem de troianis pmo troie exitum facta dasse per diuersas mundi partes sibi sedes quesierunt multas nationes expellentes pro eis habitauerunt et ex ipso forum progenie prodierunt in posterum potentissime locuti nationes sicut diuersarum regionum pensissime historie attestantur.

Tuscia italie est prouincia inter ligures et romanorum territorium collocata qua difficultibus montium iugis et accessibus locorum valde altis at armis fortissime est munita thurscia autem (vt d. Isido. li. xv. sacrificiorum thuris frequentia est vocata. nam in illis partibus in mortuorum exequijs antiqua thura cremare et offere religionis et deuotionis gratia maxime assueti erant et suos mortuos affectu lacrimabili deplangebant thura etiam in aris deorum potissime incendebant vt qz dicitur in thurscia ars aruspicia primitus est repta. vt d. Isido. hec semulita fuit antiquitus noisata pres habens inditas et nobiles ciuitates ab occidentem tra liguriam habet pisanam ciuitatem / senas / lucanam florentinam. contra septentrionem vrbem veterem. contra orientem aretum tra mendiam / carbonem / perusum / et assisium que valli spolitane contigue sunt et vicine. ab oriente habens mare adriaticum et marchiam de andonia / a meridie tiberim ripas et romã

ab occidente mediolanensem liguriam: a septentrione romanolã et puiniã paduanã. et hz regio est multũ preterit in lãgũ ab omnibus oceanis / minus hñs latitudinis aquilonari termino ad australem. Est autem terra montuosa factis et fortissima quo ad situm: fertilissima quo ad solum / saluberrima quo ad celum. quã mare in duabus partibus locupletat. quã etiam fontium et lacuum multitudine irrigat et fecundat. aruis fluuius illam preterfluit et decorat croci aromatici ibi crescentis habundantia. ipsam singulariter nobilitat atq; ditat. fontium etiam calidorum in ea scaturientium affluẽtia ipsam gratificat et sublimat.

Turingia germanie est prouincia media inter gentem saxonum et francorum et velfalorum. habet enim boemos saxonos ab oriente / francos et bauaros a meridie. sueuos et balthicos ab occidente. renenses velfalos ab aquilone. gens siquidem scdm nomen patrie thuringia id est dura tra hostes maxime et seuerã. Est enim populus numerosus. elegantis stature. fortis corpore. durus et obstans mente habens terram fere montibus vndiq; circumdatam et munitam. interius vero planã. valde frugiferam et fructiferam a vineis etiam non expertam. opida multa castra fortia non solum in montanis verum etiam per plana. amnibus stagnis lacubus irrigua. aere saluberrima. paubulibz vbertate gratissima. annentis et gregibus valde plena. in eius montibus diuersa inueniuntur mineralia et metalla. vt dicit erodotus qui nullatenus permisit secreta in germanie confinio inferutata.

Thorona gallie superioris est prouincia pars aquitannie antiquis computata a thoronis ciuitate indita sic vocata. in qua gema sacerdotum martinus sanctissimus requieuit. Est autem sita super amnem ligurim qui eam preterfluit et irrigat multipliciter et locupletat. terra frugifera. fructuosa. vniuersa. pascuosa. aere saluberrima. nemorosa. gens robusta corpore. elegantis forme. audax mente benefica in opere modesta in sermone.

Tusconia est prouincia ab antiquitate antiquitus comprehensa. sita iuxta pirenem a valsea opido noisata (vt d. Isido. li. ix.) habens montes pirenios in vno sui latere et in alio oceanum

mare. in alio vero planitiem puincia tholofa
ne. in alio vero pictaurozum genibus appo
pinquat terra siluestris nemorosa saltuosa et
mōtuosa. in multis sui partibus vinearū ferat
in tantum q̄ vicinis multis et maris insulis
vini copiam administrat. gerbona fluvius a
tholofana puincia separar qui vasconiam p̄
terfluens iuxta burdigalem metropolim vrbē
vasconum oceanus mare intrat (vt d. Isido.
li. x. in capitulo de vocabulis gentium) va
cei a vacca opido cognominati. per amplam
iugis pireni montes solitudinem inhabitāt
qui et vascones quasi vaccones dicuntur. c. in
f. litteram demutata quos pompeius edomi
ra hispania ad triumphum venire infestis de
pirei iugis deposuit. et in vnum opidum con
gregauit. vnde et cōuenarum nomen vrbis ac
cepit (vt d. idem Isido. plini.) et erodotus q̄
recitat gentem vasconum fore corpore leuem
et agilem. animo audacem. ad bella preapi
tam effero cem.

Venia venatorum ab antiquo di
cebatur puincia. que a litore ma
ris adriatici in cuius sinu vrbis ve
nitia nunc est sita. vsq̄ ad padū
fluvium qui diuidit inter ciuitates et fines supio
rum ligurum et inferiorum. videlicet inter per
gamenses et mediolanenses primitus exten
debatur ut narrat li. lumbardoꝝ ac ligurum
historie versissimus recitator. multas siquidem
nobiles nunc obtrinit ciuitates. Nam vt di
cit Isido. li. xvi. in māma que a marito ciresis fi
lia que post interitum thebanorū theba est di
cta. in italia condita. sita in venicia. que galle
atis alpina est vocata. venicia itaq̄ in italia ē
puincia. que multarum terrarum et ciuitatum
dominiū non habuit ab antiquo in mari vel
in terra. cuius potestas per longissimos ma
ris tractus vsq̄ in greciam se extendit. ger
manorum fines vsq̄ in aquileam tangit. dal
matum. et sclauorum piratarum predam tirā
nicam repunit et cōpescit. insulas et portus
p̄munitia maris et sinus sub eius dominio
existentes iustissime regit. subditos protegit
ab hostibus potentissime ac defendit. repu
blicam iustis legibus subicit. nullam diuina
contrariam instituit infra suos terminos ma
tere dissimulat aut permittit. cuius gentis refer
re singulas probitates estimo superfluum. cum
de gentis venetorum virtute potentia circum
specione et prudentia. vnitatem ciuium et con
cordia. amore totius iusticie cum demencia.
omnibus fere nationibus iam sit notum. vt di
cit idem scriptor historie lumbardoꝝ.

Westfalia germanie inferioris est p
uincia. habens saxoniā ad orientem. thuringiam et bassiam ad me
ridiem. renū et coloniā ad occidentem. oche
onum et frisiā ad aquilonem. nobilissimis
fluminibus duobus in eius extremitatibus
angitur scilicet visconia atq̄ cenona. renū tan
git versus occidentem et septentrionem. visco
niam vero versus orientem. Est enim terra mul
tum nemorosa. et pascuosa. plus alendis gre
gibus q̄ ferendis frugibus apta. multis fon
tibus et amnis est ingna lipia. s. atq̄ rura et
multis aliis. fontes habet salis et montes fer
riles. in metallis abundat et etiam frugibus
glandibus. nuabus. atq̄ pomis. etiam feris
porcis. et pecudibus et iumentis. populus cō
muniter elegantis stature est et p̄cere. venuste
forme et fortis corpore. et audax mente. milinā
habet copiosam ac mirabiliter animosā. p̄m
p̄ram ad arma p̄tinere et paratā. ciuitates ha
bet fortes et minutas. castra fortissima. et op̄i
da. tam in montibus q̄ in planis.

Vronia puincia est paruula vltra
dariam versus orientem a virore
dicta. eo q̄ sit graminosa et nemo
rosa. multis aquis et fontibus p
fusa. cuius gleba est frugū ferat. Sens quon
dam barbara. seu incōposita ac inclita. nunc
vero danorum regibus pariter et legibus est
subiecta terra vera tota est a germanis et da
nis pariter habitata. Quere supra in littera.
R. denualia. Hec terra a nogardorum gente
et ratbeorum per fluvium maximū q̄ nauere
dicitur esse separata.

Vlandia est patria iuxta mōtana
norwegie versus orientem sita. sit
per litus oceanici prorepta. nō ml
tum fertilissimi in graminibus. et
in silis. Sens eius est barbara. agrestis et se
ua. magias arabus occupata. vnde et nauis
gannibus per eorū littora. vel apud eos p̄pter
venti defectum moram p̄trahentibus. ventus
venalem offerunt. atq̄ vendunt. globum em
de filo faciunt et diuersos nodos in eo cone
ctantes. vsq̄ ad tres nodos. vel plures de glo
bo extrahi preapiunt. scdm qd̄ voluerint ven
tum habere fortiozem quibus p̄pter eorū cre
dulitatem. illudentes demones. aerem concū
tant. et ventum maiorem vel minorem exātā
scdm qd̄ plures nodos de filo extrahunt vel
pauciores. et quandoq̄ in tantum cōmouent
ventum q̄ tales tidem adhibentes iusto dei
iudicio submerguntur.

Vrea est insula modica in mari

britanico sita. distans a britannia maiori 7 p
uo freto interposito separata. cuius gleba ad fru
menta est optima. multas habet silvas et ne
mora/ feras multas/pecora et iumenta. fon
tes et amnes insulam irrigantes/quo ad tem
periem est saluberrima et in fontib? vberina
dicitur esse. hec ab anglis hodie inhabitat.

Isfelandia est regio vltima in Europa
a septentrione vltra noruegia sita
glacie in ei? finib? adnata. pcedi
tor autem sup litus oceanus maris
versus septentrionem. vbi mare pte nimio fri
gore congelatur. ab oriente habens sitiam su
periozem /austro norueciam. ab occidente oce
anum bibericum /ab aquilone mare coege
lanum. et est dicta isfelandia quasi terra glaciei
eo q? ibi dicuntur esse montes niuei in glaciei
duriem congelati ibi cristalli inueniuntur. In
illa etiam regione sunt albi vrsi /maximi /et fe
roassimi qui vnguibus glaciem rumpunt et
foramina multa faciunt. per que in mare se sub
mergunt. 7 sub glacie pisces capiunt. eos ex
trahunt per foramina predicta. 7 ad litus de
ferentes. inde viuunt. terra est sterilis quo ad
fruges exceptis paucis locis in quoz vallib?
vix crescat auena gramina tantummodo et arbo
res in locis vbi habitant homines pnt 7 p
ducat. 7 in illis pnt? feras gignit et iumenta nu
tant. vñ de piscibus et carnib? et venatiõib?
p maiori pte pupul? terre viuunt. oues ibi p fri
gore viuere non possunt. 7 ideo incole de fera
rum et vrsoz pellibus quos venatu capiunt.
contra frigus se muniunt. et corpora sua te
gunt alia vestimenta habere non possunt. nisi
aliunde deferantur. gēs multum corpulenta.
robusta et valde alba. piscationi dedita 7 eti
am venationi.

Lugia siue zeugis est puertia vbi
est maior larrago. minor affrica
inter bizaniam 7 numediam sita:
(vt d. Isido. li. xv) Decmar sita
do est iuncta. vt d. idem. 7 a mendie vsq? ad
regionem gotulorum porrecta. cuius prima
sunt frugifera. vltiora vero belijs et serpen
tibus plena. ibi onagri. 7 fere siluestres ibi mi
ra 7 monstruosa inueniuntur. vt d. idem.

¶ De lapidibus terre 7 metallis
atq? eorum pprietatibus.

¶ Liber Sedecimus.

O scriptis pprieta
tibus terre 7 partiu
eius in gnali. restat
adiuuare dño aliq
bic inferre de eius
omni in speciali.
Eoz autem que or
nent terram quedā
sunt simpliciter ma
nimata 7 insensibilia. vt omnia metheorica.
que in venis terre generantur. qualia sunt la
pides. colores /et metalla. et de illis primo p
ordinem e agendum. Quedam vero vegeta
bilia /ut radices /herbe /et arbuta. Quedam
autem sensibilia. vt homines et iumenta. de
quibus vltimo est tractandum. Primo igitur
de his que generantur in terra et in venis eius
per ordinem alphabeti bic dicendum est.

Arena ab ariditate est dicta que si
manu pressa fuerit. pte siccitate 7
duriā sordorem facit. que si in se
ste cãdida aspersa fuerit nihil for
tis post se relinqt. vt dicit Isido. li. xvi. capitulo
quarto. arena siquides in aquis marinis
ab omni limositate 7 lutea viscositate abluit.
vt d. Aristo. in libro de pprietatibus elemen
torum. 7 ideo ppter vinentem in ea siccitatē
coagulari in lapidem perfecte non permittit
terra enim pura (vt d. idem libro methe. iij.)
lapis non fit quia cõnuationem non facit. s; cõ
munionem. 7 ideo siccitas vincens omniē
humiditatem nõ permittit eam totaliter in la
pidem consolidari. inde est q? arena terra com
muni est subtilitaliter durior. sed lapide mol
lior 7 in partes innumerabiles diuisibilior. vn
de arena frigida 7 sicca /minuta cõpressa /gra
uissima est in pondere quous sit minuta. steri
lis ex se ppter caloris et humoris defectum et
dominiū frigide siccitatis imbre supueniente
non dissoluitur. sed potius diluta aut consum
pra lutea in puritate magis cõprimuntur. et p
te partim fortius deherente amplius solidantur.
vt dicit Hiero. super Jere. c. v. qui posuit bare
nam terminū /mari 7 q. habet etiam vniuersa
liter naturam colaniã. vnde aqua per barena
colata purior et dulcior inuenitur. vt d. Con
stan. Item virtutem habet metalloz purgati